د غږ چینه

Ketabton.com

محمد انور وفا سمندر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د غېږ چينه
ويناوال: محمد انور وفا سمندر
ايډيټ: محمد عزيز تحريک
ډيزاين او د پښتئ طرحه:
چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
خپرندوى: حسام ادبي ټولنه
د خپرونو لړ: ()
چاپکال: ۱۳۸۸ کال ژمى

کور ودانى!
دغه معنوي پانګه د هېواد د بريالي ويناوال، ليکوال او زړه سواندي فرهنګي ښاغلي الحاج محمد حسن حُسام په مالي لګښت او ملاتړ د چاپ په ګاڼه سنبال شوه.
کور يې ودان، پر ځلانده پنځونو او فرهنګي يون يې برکت!

(c) ketabton.com: The Digital Library

`د غبر چينه

سرليکونه — مخونه

1. تقريظ ۶
2. دُعا ۹
3. ځاني کيهان ۹
4. بې جنسه چينې 10
5. يوازينی خدای 10
6. شپه او چوپتيا 11
7. سپينه شپه 11
8. ژوند مينه کول دي ۱۲
9. لوست ۱۲
10. ويره بايد ووينځو 13
11. د کلام لاره 13
12. اوس غبر دی 14
13. د سکوت دښته 14
14. بژژژس 15
15. ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې 15
16. ګوربت 16
17. خدای مينه کوي 16
18. لوی نقاش 17
19. لنډمهالي کورونه ۱۷
20. خپل درمند ۱۷
21. پرته له خدايه نشته ۱۸
22. د زړه په قدمونو ۱۸
23. ميراث ۱۹
24. د غبر رود ۱۹
25. د بدن کورګی ۲۰
26. د روح سترګه ۲۱
27. لوی مينه ګر ۲۲
28. د کلمې باغ ۲۲
29. د طبيعت ژبه ۲۳
30. سپينه لمبه ۲۳
31. چېړې نه ځو ۲۴
32. کور غبروول ۲۴
33. سرې کرښې پر غاړو ۲۵
34. د غبر کتاب ۲۵
35. غبر تېارې وينځې ۲۶
36. هستې غبرونکی ۲۷
37. نه ليکل شوی غبر ۲۸
38. د چنار پاڼې چې شعر وايي ۲۹
39. شعر پيدا کول ۲۹
40. د غبر تاج محل ۳۰
41. بې‌سواده غبرونه ۳۰
42. د غبر سپوږمکۍ ۳۱
43. د بدن ځاله ۳۲
44. د خيال په سترګه ۳۲
45. په مين کلام سره ۳۳
46. د غبر په پلونو ۳۳
47. ښکاريم زه د غبر لپاره ۳۴

د نورو کتابونو لپاره: www.ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48. د نور خوراک ۳۴
49. ټول د مينې له جنسه ۳۵
50. پرته له خدايه هرڅه دروغ دی ۳۶
51. د الوت ډګر دننه دی ۳۶
52. روح تر زمان مشر دی ۳۷
53. د غږ په ډيوه ۳۷
54. مولانا؛ د کلمې سيلانی ۳۸
55. د سمندر رنګين کنډولي ۳۹
56. سکوت غږمبېږي ۳۹
57. هرڅه مينه پيدا کوي ۴۰
58. د مينې څېره ۴۰
59. کيسه، کيسه ګر او نندارچي ۴۱
60. د غږ څېره او ننداره ۴۱
61. زړور زړه ۴۱
62. شعر د هرڅه ذات ۴۲
63. بې زړه شپې ورځې ۴۲
64. زه خپل يم ۴۳
65. کله چې زړه له مينې ډک وي ۴۳
66. برخليک؛ بلنليک ۴۳
67. بدن پل دی ۴۴
68. د هستي رنګين باغ ۴۵
69. کور مو برخليک دی ۴۵
70. سکوت ټوله دنيا ۴۶
71. سکوت نا اشنان ژبه ۴۶
72. ژوندی کلام ۴۷
73. د فردي ذهن سيوری دی ۴۸
74. زه د غږ يوه تالنده ۴۸
75. ژوند يوازې ځغلي ۴۸
76. معنويت پېل دی ۴۹
77. د چوپتيا ذکر ۴۹
78. له ذهنه لوڅ ۵۰
79. کامل عشق ۵۱
80. د نااشنا ځمکو مسافر ۵۱
81. دی هر وګړی يو ماشوم ۵۲
82. هستي د معنوي غمېو صندوکچه ۵۲
83. هستي پرته له خدايه حس کوو ۵۳
84. څه چې وينو ژوند دی ۵۳
85. د غږ سنګتراش ۵۴
86. مينه‌ګر رودونه ۵۵
87. زړونه د سمندر په لور رواني بيړۍ دي ۵۶
88. پرته له خدايه څنګه ژوند کوو؟ ۵۶
89. د چوپتيا سپينه کلمه ۵۷
90. خپل شتون راوباسم ۵۸
91. د غږ ميدان ۵۸
92. خپل کلی ۵۹
93. د غږ په عمر زاړه او پاخه ۶۰
94. زه خپل ځنځيري ۶۰
95. زړه کې کرل شوې کرښې ۶۱
96. د کلمې کور او کلی ۶۱
97. د ذهن دوړې ۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

98. پته نڅاه ۶۲
99. ټول باور و ۶۳
۱۰۰. د میني نښې ۶۳
۱۰۱. مور غړوول ۶۴
۱۰۲. نوي کایېنات ۶۵
۱۰۳. مینه شته؛ ژوند شته ۶۵
۱۰۴. خدای شته ۶۶

پرتلیز تقریظ

ټولو ته روښانه ده چې هرڅوک د خپل زمان او ټولنیز چاپېریال د برلاسو، واکمنو شرایطو(درک، پوهې، عملي تجربې، اقتصادي، سیاسي، عقیدوي، غوښتنو او انساني اړیکو، اړتیاوو)ثمر او محصول دی.
که تېرمهال ته ځیر شو، زموږ د وطن د ګڼ شمېر شاعرانو او لیکوالو پر اثارو د څوارلسمې لمریزې-لېردیزې پېړۍ په لومړۍ نیمایي کې د مُطلقه پاچاهۍ د اغیز رغنده سیوری پروت و، آن تردې پورې چې د ۱۳۵۱-۱۳۱۱ کلو ترمنځ د قلموالو او ادیبانو کتابونه چې د چاپ په ګاڼه سنګار شوي دي. د ډېرو چاپ شویو کتابونو د لومړۍ پښتۍ په دوهم مخ کې ارومرو د اعلحضرت محمد ظاهرشاه پاچا عکس چاپ شوی او یو شمېر شاعرانو، لیکوالو د زماني او مکاني مجبوریت له مخې په خپلو کتابونو کې داسې جملې هم لیکلي دي:
«عُمر دې ډېرشه پاچا!» او یاداچې«ای زموږ ستر ټولواکه! ستا سیوری دې پاک خدای زموږ له سرو څخه نه کموي!»
خو د شلمې زیږدیزې پېړۍ په دوهمې نیمایي کې هغه مطلقه رژیم ړنګ او نسکور شو او پرځای یې درباري جمهوریت، وروسته دموکراتیک او بیا اسلامي جمهوري نظام منځته راغی، ځکه نو د شاعرانو زړونو، فکرونو او روحونو د آزاد(خپلواکو)الوتلو خیال او چانس وموند.
اوس(په یوویشتمې پېړۍ کې)هرلیکوال او شاعر د خپل زړه او ذهن په سلا، مشوره د خپلې خوښې نیلی د ادب په ارت ډګر کې څنګه چې یې زړه او سوچ غواړي، په همغه شان یې یرغه ځغلوي، د دولتي واک او سیاسي رژیم ډېره پروا نه ساتي.
په ځانګړي ډول کله چې د غربي(لوېدیځې)دیموکراسۍ آزاد لاسونه زموږ تر ټولنې راورسېدل، خبره(په ادبیاتو کې)تر آنارشۍ او ابتذال پورې ورسېده، هرڅوک په خپل سر شو. معیاري ژبه، معیاري لیکدود له ګډوډۍ سره لاس او ګریوان شول.
هېڅوک هېچا ته د تسلیمۍ سر نه ټیټوي. هر شاعر او هر لیکوال خپل ځان«مَن» لاځه کوي، چې پاوباندې من نه هم زیات ګڼي...
څومره چې زه په خپل هېواد کې په تېرو ۳۹کلو کې د خپلو خلکو مورال، ذوق او د خوښونې نبض ته ځیر شوی یم؛ د ډېرکیو کلیشه‌یي شاعري(مُقلد، ساده، مُبتذل نظمونه)له احساساتو ډک شعارونه(د مُرده باد، زنده باد چیغې) د لنډو کیسو، داستانونو، ادبي ټوټو متحدالماله(پخوانۍ متداوله، منله شوې)بنه ډېره خوښېږي، خو د لږکیو کسانو(د پوهو، مُبتکرو او صاحب نظرو اشخاصو)زړونه او فکرونه په نوو او ابتکاري تخلیقاتو، شعر او نثر د نوي او پرمختللي پېر (معاصر ژوند) د غوښتنو مطابق اوبه څښي او ادبي تنده پرې ماتوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه چي کله له غيږمعياري خو رښتيني ابتکاري شاعرۍ او ليکوالۍ سره مخامخ شم، وار دواره زما پاملرنه خپل ځان ته را اوړي، نوښتگر اثار مي ډېر زيات خوښېږي.
په همدې لړ کې زما مخ ته پرتې د ښاغلي ليکوال محمد انور وفا سمندر صاحب لنډې ادبي ټوټې د ټولگې په څېر«د غږ چينه»هغه اثر دی چې ما يې له لوستلو څخه ډېر خوند واخيست.
قدرمنو لوستونکو!
موږ او تاسې ټول خبر يوو او پوهيږو چې هر سندرغاړی خپل اورېدونکي، هر شاعر-ليکوال خپل لوستونکي لري. دا ځکه چې له يوې خوا ذوقونه او علاقې متفاوتې دي او له بلې خوا څخه فطري استعدادونه، د پوهې کچې او د ژوند عملي تجربې سره توپير لري. د يو چا به ولسي، فولکلوريک موضوعات خوښېږي، بل به په ادبياتو کې د باسوادې نړۍ د شهکارونو مينه وال وي، څوک به د ديني، عقيدوي او عرفاني(معرفتي)مفاهيمو ملنگ(پلوی) وي؛ چا ته به رواني، علمي، ساينسي، تخنيکي فنون د ژوند د ايډيال تخيلي ناوې گرځېدلې وي، څوک به سفسطو کې ورک وي او څوک به په مُتخاصمو فلسفو کې د ژوند او مرگ حقيقت لټوي.
د سمندرصاحب دا ټولگه د اُلفت صاحب د غوره نثرونو څخه رغنده او څرگنده توپير لري. په دې معنا چې د اُلفت صاحب هنري نثرونه د څوارلسمي پيړۍ د لومړۍ نيمايي(۱۳۵۰-۱۳۲۰ مو کلو)زېږنده، نوښت او شهکارونه دي، هغه نثرونه، ادبي ټوټې د ملايي ليکوالۍ، مذهبي نړۍ ليد، د افغاني سُنتي ټولنې(په پخوانۍ)په منله شوې بڼه د خلکو د گډ دود په مروجې او ژوندۍ لهجې(ولسي ژبې)د ټېرې زمانې په هُنري ليکدود ليکل شوي دي. د اُلفت صاحب ادبي ټوټې عام فهمه دي، ځکه يې زموږ په ټاټوبي کې گڼ شمېر مينه‌وال او پلويان(لوستونکي او خوښوونکي)شته، خو د ښاغلي انور وفا سمندر «د غږ چينه» ادبي ټوټې خاص فهمه دي. دا لنډ خپلواک نثرونه د يوويشتمې عيسوي پېړۍ بچي(لونې-زامن)او ادبي-هُنري پنځوني دي.
د وفاسمندر ددغو نثرونو شکل او مُحتوا دواړه لکه نوی(آزاد) شعر نوي دي. زما په اند او گومان به دده دا نثرونه په مشرانو(د پاخه عُمرلرونکو کسانو)کې چې نالوستي او کم لوستي دي، لږ لوستونکي او مينه‌وال پيدا کړي، خو باور لرم چې د هېواد په ځوان او راتلونکي توکم کې به ښاغلی محمد انور وفا سمندر د نوي ليکوالۍ د نوي ادبي سبک د نوښتگر-پېلگر ليکوال په صفت وپېژندل شي. دده ابتکاري ليکنې او لنډې ادبي ټوټې به د نورو لپاره د لارې ډيوه او د ادبي يون څراغ شي.
د وفاسمندر په دې کتاب کې مختلفې ادبي ټوټې او بې‌لابېل مطالب په هُنري ژبه بيان شوي دي.
ښاغلی سمندرصاحب د هغو ټولو ناروغېو، بدمرغېو، ستونزو، ناخوالو، کړاوونو، رنځونو، دردونو، د روزگار د تورو دربلو پړتيا او گرمتيا چې زموږ د زمانې انسان(نر-ښځه)ورسره لاس او گرېوان دی، پخپله د انسان په نه پاملرنې، بې خبرۍ او د هغه د ناپوهۍ پر ولو باروي.
محمد انور وفا سمندر په خپلو دې ادبي ټوټو کې غږ(صوت)د خپل ځان او ټولو وگړو ښوونکی بولي. روح تلپاتې موجود گڼي، خو تصوير ورته د فزيکي جوړښت ظاهري عکس(مؤقتي پديده)ښکاري.
ښاغلي سمندرصاحب په دې نثرونو کې يوه نوې طرحه لوستونکو ته وړاندې کړې ده. دی په خپلو دې خپلواکو نثري-ادبي ټوټو کې په غيږمستقيمه توگه له خپل لوستونکي سره په جدل او مشاجره(په پوښتنې او ځواب ويلو)بوخت دی. دی غواړي هر لوستونکی د فلسفې په ضد او نقيض مېتود، د منطق په زينې د علم، پوهې او درک(معرفت)د مانۍ هسک بام ته ور پورته کړي.
سمندرصاحب شعر ته د غږ رنگينه تابلو وايي. دی د انساني چاپېريال هر څيز او د هرڅه غږ(آواز) شعر بولي. ځمکه ورته د ارواح ښوونځی ښکاري. د ارواح کور په نور او صوت(غږ)کې ويني. نور او غږ د روح غذا گڼي.
سمندرصاحب په دې نثرونو کې انسان(لوستونکی)ډېر زيات د فزيکي(ارگانيک-ظاهري)ژوند په پرتله باطني(روحي-معنوي)ژوند ته متوجه کوي او دی خپل لوستونکی دم-قدم د سوچ، تفکر او تخيل د څنو په ولونو(کوڅېو)کې ځنگوي.
سمندرصاحب په نظر:«له مينې پرته بل هېڅ شی وجود نه لري! ټول غږونه مو د مينې لپاره دي. نومونه مو د مينې پلونه دي.» وفا سمندر ليکي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زموږ ښه شيان، زموږ مېوې، زموږ ښکلاوې، زموږ ځلاوې ټول له غږه او رڼا راټوکېدلي. غږ د هستۍ لومړنی ګام دی. هستي، کاينات، ستوري، سيندونه ټول له غږه راغلي او پلي شوي. او موږ يو بل ته د غږ او رڼا د سمندر رنګين کنډولي ورکوو.»

د سمندر په فکر:«روح له آسمان څخه لېږل شوی، په دې مکان او زمان کې مېشته شوی دی.»

سمندرصاحب په غېر مستقيم ډول له هر لوستونکي څخه پوښتي چې د خدای(ج)په ارتې هستۍ کې دا کار ولې شوی دی؟

محمد انور وفا سمندر په خپله دې ټولګه کې موږ دې ته ځير کوي چې:«خدای مينه کوي او موږ د ميني له جنس څخه ياستو. زموږ د سرنوشت پاڼه د ميني په رنګ ليکله شوې. سرنوشت مو د بېرته وربللو له ميني ډک بلنليک دی. زموږ راتلل د ميني راوړل او وړيا وېشل دي. مينه هغه وخت مونډل کېږي چې وشي. موږ چې څومره مينه ورکوو، لازياته يې ترلاسه کوو. مينه يوازينی څيز دی چې نه اندازه کېږي. مينه بې زمانه ده. مينه ځواني او زړښت نه لري. مينه مرګ او ژوند نه لري.»

درنو همژبو!

که چېرې تاسې ښاغلي او اغلي د قدرمن ليکوال محمد انور وفا سمندر صاحب«د غږ چينه» نثرونه ولولۍ، نو تاسو ته به روښانه شي چې دده هر نثر دده د پوهې او روح د ژور سمندر له ژور تل څخه راوتلي او راپورته شوې قېمتبها مرغلره ده.

زه ګران ورور محمد انور وفا سمندر ته ددې تخليقي اثر د ليکلو او چاپولو مُبارکي وايم! دده د لاسترو برياوو په هيله!!!

۱۳۸۸کال د ليندۍ ۱۶مه

محمد عزيز تحريک

د يوازيني خدای په نامه
چې ټوله هستۍ يې ډېره
ښکلې پيدا کړې

دُعا!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او چارې مو هغسې چې الله يې غواړي.
او موږ هرڅه الله ته سپارلي،
هرڅه د الله دي. موږ ژوند لرو، کورنۍ لرو، چاپېريال او هېواد لرو.
او ريښتيني دا چې خدای لرو.
خدای دا ټوله هستي جوړه کړې
او دا لوی ډګر زموږ ښوونځی دی.
موږ ددې پوښتنې ځواب پيداکوو چې ژوند د څه لپاره دی؟
له آسمانونو څخه د روح لېږل کېدل
او په ماده، مکان او زمان کې ميشته کېدل د څه لپاره دي؟
او يوازې همدا شېبه يې وخت دی چې تر ټولو ستره زده کړه وکړو.
هو، که هرڅه د خدای په نامه،
د خدای لپاره او
د خالصانه مينې له مخې سرته ورسوو؛
نو د ژوند لويه روژه به مو نيولې وي.
ذهن ترکنترول لاندې ولره او ټول پام د خدای پر حضور راټول کړه،
د هستۍ د مکتب بيرنۍ فصل همدا دی.
***

ځاني کيهان

روانه پيړۍ د سرعت او منډو پيړۍ ده.
اوسنی انسان په تېره بيا لويديځوال انسان چې د تخنيک په جوړه‌کړې پاچاهۍ کې حيران او ناهيلی ناست دی، د وخت اقتصاد په مخه کړی.
اوس هغه فرصتونه له منځه تللي چې اروپايي شاهزادګياني په مجللو، خو خاموشو حرامسرايونو او ارګونو کې له ميلمه شواليو سره يوازې شي او د پاچاهۍ کاتب ورته د تېر په دوام د ويکتور هوګو د(خوارانو) يا د ليو تولستوی د (سولې او جګړې) د زر او څو سوو مخو ناول يو څپرکی ولولي.
سترې ناهيلۍ او د يوازېتوب په بې څېړې دېوالونو کې را ايسار انسان د معلوماتو نړۍ پکو کړی،
ځکه نو لنډې، شاربل شوی، خو رنګين کلام د ډېرو په زړونو او حواسو ښه لګيږي.
نوی شعر، آزاد شعر، سپين شعر، ادبي رنګيني طرحې او د کلام او نثر نور شکلونه ورځ تر بلې نوي پلويان خپلوي.
موږ که په دې ډګر کې په ښټ پاتې يو، نو بار يې د جګړې پر اوږو ور اچوو،
خو جګړه زموږ له نارو سورو او فرمانونو د باندې راوتې!
نو نن هم کيږي له خپل ځاني کيهان څخه نوي او تازه رودونه، ويالې او لښتي د تورو او کاغذ فصل ته را وبهوو.
راځئ يوځل هسې ځان تجربه کړو چې هېڅوك را پکې تکرار نشي.
راځئ نه تکرار شو او نه د زاړه او تللي متن تکرار واوسوو.
***

بې جنسه چيني

ښځه څوک ده؟ ښايي هره ښځه يو ځل ددې پوښتنې په هنداره کې خپله څرګنده او نا څرګنده وجودي برخه وګوري.
د ادبياتو د را ټوکېدلو يو لامل همدا دی چې انسان غواړي د خپل وجود ورک کيهان وغړوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادبيات که د خيال له جنس قد پورته کړي؛
نو بې له شکه چې انسان ته يوه بشپړه ننداره ورکولای شي.
موږ په ورځني ژوند کې؛ راشه درشه کې؛
کړو وړو او د معلوماتو راکړه ورکړه کې مستعمل ژبنی ادب کاروو،
خو چې د خيال ځمکو ته ورسو نو لومړنی وينو.
هلته غږ لومړنی جنس دی او په تورو ليکل شوي کتابونه د غږ بهرنی جنس!
انسان که ښځه وي که نر د کلام امانت له ځانه سره لري.
ادبيات د فکر او خيال د فعاليت سپين جوهر دی چې زموږ ذهني، حسي، رواني او حتا په ښه حالت کې زموږ روحي تندې سړوي.
هنر نه نارينه دی نه ښځينه.
ارواح او د نور او غږ سمندر هم داسي دي.
او افغاني ښځې؛ آ د چا خبره دکار لپاره پيدا دي.
ښځې د کورکولو او اولاد راغيتولو لپاره پيدا دي.
خو بيا هم ځيني ښځې فرصت مومي، چې د خيال نيلی د ادب په قلمرو کې وځغلوي.
د هنري پنځونو په شيبه کې ارواح له ښځينه او نارينه کالبوته وځي
او د بې‌جنسه چيني نور او اوبه څښې. او بې جنسه کلام غږوي.
د خدای پېژندني نښې، قدرت، خرد او آزادي دي.
انسان داسي موجود دی چې برخليک يې په ځمکه او نور جهان کې د آزادۍ، خرد او عشق تجربه کول دي.
انسانان ښځې او نر په خپلو تولو بوختو سره ددغه ستر هدف د پلي کولو په لاره کې ګام پورته کوي.
د روح په توګه د انسان رښتينی عروج هغه وخت پېل کېږي چې ددغه هدف لپاره په اګاهانه توګه ورووځي.
ادبيات په سوچه او اصيل حالت سره کولای شي انسان د لويي پوهي سمندر غاړو ته ور ورسوي.
***

يوازينی خدای

موږ يو او خدای هم شته.
خدای شته خو پيني، لاسونه، حواس، ذهن دا هر څه ځغلي!
خو دا تولي هڅي خدای ته نه رسيږي.
پيني، لاسونه، سترګي او غوږونه يوازې هغه څه ويني، اوري
او تجربه کوي چې له غرو او رغو او بيا له راز راز شيانو ورته را ګرځي؛
نه، ورک به شم؛ خدای شته!
***

شپه او چوپتيا

ډېرځله حرکت يوازې د مادې ملاقات دی.
آسمان هېچا په ځمکنيو پښو نه دی ليدلی؛
نو د حرکت لوری دننه دی؛ موږ د هرڅه په وره کې ولاړيو!
راځئ هغه څه ووينو او تجربه يې کړو چې تول ژوند مو په ډار ور کتلي؛
شپه او سکوت د داسي حرکت غږ پر موږ کوي.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپینه شپه

د ښې شېبې او سپینې شپې پر درشل ولاړو دوستانو!
تاسو په یوه سپینه شپه کې د برخلیک په لاره نور منزل وهئ.
سپینه ځکه وایم چې شپه ستاسو هر یوه لپاره سپینه ده.
تاسو یوازې خپله پریکړه کوئ چې دا سپینه شپه پر څه شي ډکه کړئ؟
انسان له دومره واک سره راغلی؛ خو لا له خپل واک څخه ناخبری اوسي.
موږ هغه څه کوو چې د نورو خوښېږي!
آیا کله مو دا را څخه پوښتلي چې د خدای اراده په څه شي خوشحالیږي؟
موږ هره شېبه د خدای د خوشحالولو واک او وخت لرو؛
نو ورځئ د سپینې شپې اقلیم ته، د خوب وړیا بیړۍ تاسو هر یو هغو ځمکو ته رسولای شي، چې هېڅ مهال مو نه دي لیدلي.
نوې شپه او نوی سفر زموږ ځاني حق دی.
***

ژوند مینه کول دي

ژوند مینه دی؛
هستي مینه ده!
دا لمر، دا ستوري، دا سپوږمۍ...
ټول د هغې آبدي مینې سوغاتونه دي، او موږ ته د لوی مینه‌ګر کیسې کوي.
دا له رنګینو کبانو ډک مست سیندونه،
دا د جګو، جګو ونو ځنګلونه او پریمانه مېوې،
دا له غمیو ډک غرونه، دا زموږ لوی انساني ټبر...
ټول له عشق او مینې پیدا دي.
زموږ شرف په دې کې دی چې هستي په مینه وپالو!
***
«په هېڅ راز له الهي رحمت څخه بې برخې نه یاستی؛
مګر دا چې هغې مینې او محبت ته څټ کړئ چې ستاسو لپاره ډالۍ شوې؛
د مینې اقلیم چېرې نه دی؛ یوازې په ځان کې سفر وکړئ؛
تاسو هر یو خپل وړوکی کیهان یاست.»
***

لوست

مینه یو سپین قلمرو دی.
دا قلمرو هېڅ ډول پولې او سرحدونه نه لري.
د مینې په سپین هېواد کې نه وېرې ته ځای شته او نه شرم ته!
مینه سپینه ده، پاکه ده، بې عیبه ده...مړینه او زوال نه لري.
مینه شته؛ خو چې مینه‌ګر شو؛ خو چې ومنو خدای موږ هېڅ مهال په ځنځیرونو نه یو تړلي؛
خدای شته؛ مینه شته؛ ټول لوست همدا دی.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېره باید ووینځو

انسان ویریږي! خو د وېرې موضوع ته نشي ورکتلای!
انسان له پېله ډارول شوی؛ مېندې او پلرونه لومړي واکمن استازي دي چې ویره د تازه،
نوي او ماشوم انسان په ذهن او خاطرو کې کري!
وېره موږ ته راکړل شوې.
وېره اصلي نه ده.
موږ وېره زده کړې؛ کرلې!
وېره باید ووینځو!
زموږ زړه هغه سمندر په ځان کې ویده لري چې وروستی به له ذهن او فزیکي حواسو را جوړ ټول د
وېرې شرمونه؛ وشړوي!
او موږ ته به د خیال او خوب سپېنې، تازه، سوچه او بېګناه خوښۍ را پخلا کړي.
نو راځئ دا له شرمونو او وېرو ډکه ورځ په یوه خالي شپه ورکړو.
د شپې خیالیګر اقلیم کې زموږ او ستاسو د روح بیړۍ د نور او صوت د سمندر غاړو،
د خپل نا اشنا وطن په لور، د تللو تلوسه لري.
موږ هم ددغه خاموش جشن د نمانځنو په خاطر خپل زړه پر سکوت ورکوو.
***

د کلام لاره

کلام لومړنی دی؛
کلام تر هرڅه مخکې دی.
کلام د ټول تخلیق زړه دی.
او کلام شته!
کلام ژوندی دی. کلام د ژوند اوبه او خواږه دي.
کلام په زمان او مکان کې له باد او باران او غورځو، پرځو ډک ځغلي،
اوسي او ارواوې د رڼا برجونو ته رسوي؛
خو د ځوانی او زړښت د فصل تابع نه وي!
کلام تل تازه دی او هغه وخت پرک وهي، چې موږ چوپ شو،
هغه واورو او هغه ته لاره شو. نو راځئ راسره!
هو، چوپتیا د کلام لاره ده، برکت دې وي.
***

اوس غږ دی

انسان د غږ شپېلۍ دی.
انسان غږ ښکاره کوي.
انسان مجسم کلام دی.
انسان ګوري، پوهیږي، اوري او دا ټول غږ دی چې را څرګندیږي.
زموږ لومړنی عمر هماغه لومړنی غږ دی. او غږ هره«شېبه»لومړنی دی.
غږ تازه، سوچه او ژوندی دی.
موږ غږ راوړوو؛ غږ رښتیا کړوو. او غږ اوسنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر د اوس غر دی.
زمانه د مړو، تللو، ډېره شویو غرونو هدیره ده.
زمانه نشته؛ زمانه اوس ده او اوس غر دی.
زما زمانه همدا غر دی. زه اوسنی یم؛ اوسنی غر!
یوه بزګرکارکاوه؛
د هغه د لاس پرتناکو او د وچولي پرخولو وریځې، غنم، جوار او شنې شوتلې را وټوکېدلې
او دې ټولو خدای یاداوه او دومره غرونه له چوپه خوله بزګره راوتل؛
خو هغه ټولو بیسواده ګڼه!
آخر هغه کتاب نه لوسته؛ نه لیکه؛
نه لاره!
***

د سکوت دښته

مور په وینځلو حواسو او سپین ذهن کې، د خیال ډیوه بلوو
او په دغه شعر کې د زړه پر لاسونو ښوروو او د هستی په ذات کې نغښتی خوږ ریتم په خبرو او غرېدلو
او (غر) کېدلو راولو.
هو، سکوت نه لیکل شوی کتاب دی؛
که غواړم تازه څه وپنځوم؛ سکوت ته به کښېنم؛
سکوت کې به کښېنم؛
سکوت به اورم؛
سکوت هم لوستل کېږي؛ هم وېل کېږي، او هم موندل کېږي!
د سکوت دښته دننه ده؛
چېرې چې زه یم او هغه یو راسره دی!
***

بژژژژس

باید سپین شو. باید لومړني شو!
مور چې په جنت کې کور خوشې کاوه؛ دا فکرونه، باورونه راسره نه و؛
دا زموږ نه دي؛ نه دي!
دا مړه غرونه او مړې سندرې دي!!!
مور باید د حواسو او ذهن تیاره شپه په خپل دننه کې ختمه کړو.
زموږ تل کې ځپانده بژژژژس د سمندر د څپو غر دی.
زموږ غر هغه خندا ده چې غاټولو له شمال څخه زده کړې.
زموږ ناره هغه غر دی چې خندا ورڅخه جوړېږي.
***

ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې

د غر او رڼا سیلانیانو!
کاروان مو روان دی؛
کاروان الوزي، لوېږي؛ تېرېږي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د غږ او رڼا مرغلرې د غوږنو او هډوکو په اوږدو کې سپړو د رانه ورک سرنوشت درشل ته ځو!
ژوند کاروان دی؛
پيداکيږي، ځوانيږي؛ زړيږي؛
لوېږي!
دغه د وړمو کاروان هم تېرېږي!
اوس موږ او تاسو يو او په ستورو کې ولاړه د سکوت دمه!
شپه تياره ده؛
خو څه شی نه لري! شپه يو تش فصل دی.
شپه زموږ د خيالونو او زړونو د الوتلو پرمخ تش ټاټوبی دی.
موږ په شپه کې، د زړه په سترګه، د خيال په وزرونو ناپيدا ځمکې مومو.
راځئ چې دغه شخصي او خصوصي سفرونه پېل کړو!
لږ شېبه وړاندې د ميلمستيا وړيا باغونه دي او هرڅوک ځانګړی ميلمه.
جانان اوسي زما او ستا دواړو په زړو کې لکه ژوند چې دی موجود ټولو دانو کې.
کبير

***

ګوربت

موږ په وينځلو حواسو او سپين ذهن کې، د خيال ډيوه بلوو او په دغه شعر کې يې د زړه پر لاسونو ښوروو
او د هستی په ذات کې نغښتي خوږ ريتم په خبرو او غږېدلو راولو.
دغه له سترګو پناه پاچا هغه وخت ليدل کېږي، چې انسان د ميني، رڼا او سپېڅلي کلام کانال او شپېلۍ شي.
روح د اګاهی له سرمنزل څخه را لېږل شوی دی.
هغه څه چې د روح سترګه او غوږ يې ويني، اوري؛
زموږ د فزيکي سترګو او غوږونو په ژبه نه راځي؛
فزيکي ژبه غوښه ده او غوښه غوښتلای او ډېرولای شی!
دا ژبه غږ په واک کې نه دي؛
نو موږ هغه وخت کولای شو د هستی زړه ووينو، هلته واوسو او هغه درک کړو، چې ويښ روح شو.
يو بېباکه ګوربت، يو ستور وزری مرغه!
***

خدای مينه کوي

« خدای له موږ سره مينه کوي، نو موږ هم بايد داسې وکړو؛
موږ هم له خدای سره مينه کوو.
مينه ژوند ده.
مينه بهيږي.
مينه شنه شوې دنيا ده.
مينه د زړه ساه را کښل دي.
مينه له اسمان څخه را اورېدلي خندا ده.
مينه زما د سترګو ليدل دي.
مينه د خدای خط دی. مينه خدای ليکلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه د خدای ده. ځمکه د میني زده کولو مدرسه ده؛
ځمکه هم مینه ده.
ځمکه له خدایه راغلې کلمه ده. خدای مینه پنځوي؛
خدای هرڅه مینه، مینه اوروي.»
***

لوی نقاش

ژوند د مینې اولاد دی. هستي د میني باغ دی. زموږ ځېرې، رنګونه، نومونه؛
د مینې راز راز ځېرې، رنګونه او نومونه دي.
هرڅه چې ګورو موږ ته د میني راز را اوروي؛
نو موږ ټولې هستی ته خاندو.
ټوله هستي د سترې مینې ننداره ورکوي.
خدای هومره نیږدې دی چې مینه ده.
او چې له سترګو، غوږو، خولو، اوازونو او زړونو یوازې مینه پرېږدو، هرڅه ورکېږي؛
هرڅه مینه کېږي.
هستي د میني باغ جوړیږي: شکر خدایه! ومې موندلې؛
هرڅه ستا دي؛ د هستی نقاشي ستا ده!
***

لندمهالي کورونه

ځېره، شکل، نوم او هویت زموږ لپاره نقابونه دي.
روح د خدایي نور او غږ له جنس څخه دی.
دغه ډبرې، نباتات، راز راز ژوندي موجودات او انساني رنګین نفوس؛
ټول فزیکي قالبونه، کورونه او کالبوتونه دي.
زموږ فزیکي-ذهني هویتونه، د ارواح دغه لندمهالي کورونه دي.
د خیال او روح سترګه د ځېرې او پوست څټ ته دغه ستره لومړنی ښکلا لیدلای شي.
ځکه موږ په خوب کې د ځمکې، ستورو، کهکشانونو څټ ته را څخه ورکې ځمکې لیدلای شوو
او دا ټول ستاسو سره دي.
***

خپل درمند

ورځ زموږ کرونده ده.
هغه څه چې د ورځني تلاش او هڅو په پای کې لاسته راوړو؛ زموږ خپل درمند دی.
دغه درمند زموږ له فکر او کړو وړو څخه پوخ شوی.
دا غلې، دانې موږ پخپله کرلي، موږ خپل کرلي ازغي او الماس ریبو!
میرانه همدا ده؛
خپل کښت ته باید غېږه ورکړو. تریخ ژوند مو خپله کرلی. درد او غم مو خپل ذهن او هوس زېږولی.
آسمان او ځمکه مو په انساني پوهې سره لېږې کړي. تیارې، وېرې له موږ دباندې راوتلي. شپې پښه له دننه را وویسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیاره سرنوشتونه، مرګ، ژوبلې مو له ځانه زېږولې.
موږ په خپلو نتایجو کې هستوګنه غوره کړې. خدای شته؛
خو خدای نه غم، نه تیاره، نه مرګ او نه هغه دښمنې څېړې دي چې موږ یې را ایسار کړي یو.
خدایه!
څه مې وکړل؟ دوزخ خو ما راوویست.
دوزخ خو زه شوم.
دوزخ خو ما له اورونو او دردونو او بغارو ډک کړ!
آ، که ورک شم، هرڅه ورکېږي. بې له خدایه هرڅه ورکېږي.
بې له خدایه ټول دروغ دي. او هرڅه دروغ دي. خدای شته؛ خو نه بیانیږي.
***

پرته له خدایه نشته

ولې موږ خپل درمندونه نه منو!
زموږ درمندونه پراغزو ډک دي. موږ د سرو دانو پرځای ترخه غوزان او پوچې دانې په لاس راوړي.
زموږ طبیعت تریخ دی، له خدای څخه ګیله لرو.
ګاونډیان مو نه خوښېږي. ذهن مو له شکایته ډک دی.
های! خدایه ومې موندلې ته په هرڅه کې راسره یې؛
شکر:کر زما، کښت زما، لو زما، درمند زما!
زده مې شول؛ زه هرڅه هغسې کرم چې غواړم یې!
خدایه! شته یې؛
زه څه ولیکم؛ پرته له خدایه څه ولیکو؟!
نه، نه، خدای شته؛ یوازې خدای شته.
***

د زړه په قدمونو

چوپتیا ده. خاموشي خوره ده؛
زه پروت یم. نه خوځیږم. نه غږیږم.
ذهن لګیا دی څه کار لري:
ورځ پای ته رسېدلې،
ما ښه ګټه نه ده کړې!
ما ښې نومرې نه دي اخیستي. ماته چا مینه او محبت نه دی راکړی...
زه له چا څخه ښه خاطره نه لرم.
زه له دنیا، دنیا دردونو او ډېرو، ډېرو ګیلو ډک کور ته راوګرځېدم.
سکوت کې پټ غږ ځواب را لنډوي، زه دا له خپل زړه څخه اورم، سکوت زما زړه ته لاره لري:
هرڅوک ځانته پخلی کوي، موږ به هم دا خپل پخلي خورو؛
ترڅو دا تجربه کړو چې د هرچا او ټولې هستې هرکلي ته د زړه په قدمونو ورشو.
***

میراث

نو راځئ چې دغه شپې، دغه فضا په ښو غږونو او ښو غبرګونونو له سره رنګ کړو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ چاپېریال، کورنی ماحول او خپل وجود ته مینه او محبت ورکړو.
مور د مینې، ښکلا، خیر او محبت باغواني کوو.
ټوله هستي سپینه ده،
تیارې له ما څخه راوتلي او
د تقدیر دا توري پاڼې یې را ته میراث پرې ایښي.
***

د غږ رود

ژوند شعر دی او شاعر زه یم.
شاعر د غږ شپیلۍ دی. شاعر یو روان او جاري غږ دی.
شاعر د غږ پر رود ځان ورکړی. شاعر خپل زړه رڼا ته پرې ایښي.
شاعر خپلې سترګې لمرونو ته خوشې کړې. شاعر خپل غوږونه د خیال په اقلیم کې کرلي.
او داځل د لمر، سپند او سپوږمۍ له ختې راوتلی مین انسان،
شاعر انسان او غږ غږونکی انسان،
هلته لېرې د همالیا له څنډو،
هلته بر د نارنجو او ناریالو له باغونو،
هلته د سرو درمندونو او د څپرې له خوبونو،
هلته د سلګونو زمانو له جنازو بیا او دادی بیا را ویښېږي او وچ سکوت غږوي.
«هلته تخت د لامکان دی په مابین کې چې ځلیږي
سترخالق ور باندې ناست دی او شغلې یې پورته کېږي
بې حسابه یې لمرونه له شغلې څخه شرمېږي
حقیقي آهنګ غږېږي او د زړه تل ته رسیږي
دایمي چینه روانه مرګ او ژوند پکې بهیږي
دی جوهر د حقایقو په ظاهر نیستي ښکاریږي.» ستر عارف کبیر
***

د بدن کورګی

سهار مې مندې وهلې او دغو کلمو په ما کې خپلې مندې ووهلې:
پریوځم. غځیږم!
دادی پښې وغځېدې، لاسونه هم اوار وغځېدل،
ټول بدن په ځمکه پریوت؛ وغځېد.
زه د خیال په سترګه خپل کالبوت ته ګورم. پښو ته ګورم؛
پښې آرامې دي.
لاسونو ته ګورم؛ آرام غځېدلي دي.
کالبوت ته ګورم؛ آرام پرت دی.
څه شوې هغه ورځنی غورځې پرځې؟!
څه شول هغه د واټونو څټ ته وهل.
څه شول هغه د څیزونو، دریځونو، او پایلو لاندې کول- لاسته راوړل؟!
ما فکر درلود، خیال او احساس مې درلود،
ژوند او هیلې مې درلودې،
تلوسې او بیړې راسره وې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوندونه او دردونه مې په حواسو زبېښل او ځكل...
نه، دا وچي او تشي او غځېدلي پښې څه نه لري!
په دغو کې هغه ښکلا نشته کومه چې په ما کې روانه وه
او دغو غوښو او پوټکي ورڅخه وړانګې کولې.
زه هغه مینه، هغه چوپ خوند، هغه نه شمېرلي هوسونه نه وینم. څه شی نه دي پاتې.
هغه د خاطرو ښار له ما وتی.
زه یو له غوښو او هډوکو جوړ کالبوت ګورم.
زه د ځمکي او آسمان، سیند او توفان، اور او خاورې یوه سره دوړه وینم،
چې دلته په دغه پروت بدن کې را غونډه شوې او زما نوم وربانديې سیوری جوړکړی.
پښې او لاسونه، سترګې او غوږونه، خوله او پکې ویده غاښونه ګورم؛
خو زه نه یم. دا بدن خالي دی، تش دی.
کالبوت زما نښې نلري. د مینې او اګاهی ګوربت له دې بدن څخه الوتی.
دا بدن یو لباس دی، یو واسکټ دی، یو پوښ او کورګی دی. زما په کې څه نشته. زما نښې یې هېرې کړي.
دا جسم زما کور دی.
زه په دې کورکې د خدای لیدلو او اورېدلو ته راووتم.
ما په دې کورکې د غږونو او رڼاوو کاروانونه تجربه کړل.
زه په دې کورکې د کلام او رڼا په ډک جام پېښ شوم.
اوس زه وتی یم. دا تش کالبوت دی. دا زما کور دی؛
خو کور زه نه یم. زما بدن د مینې، آزادۍ او آګاهۍ له جوهره جوړ دی او جوړېږي.
بدن پروت دی، حواس ورڅخه وتي، فکر یې نشته، خیال دمخه ورڅخه الوتی.
بدن کې څه شی نشته، زه هغه نه حس کوم.
بدن ته ګورم او وایم؛ ژوند عجیبه باد او باران و چې پردې جسم تېر شو.
ماشومتوب عجیبه لیونتوب و چې دا جسم یې سپین او تازه په پښو وپنځاوه.
ځواني عجیبه اور و، چې دا بدن یې په منو او باغو واړاوه.
او اوس دادی هغه شېبه په شېبه زېړېږي او شنو خاورو ته ورته کېږي.
دا د سیند او خاورې کندولی یو موسمي لوښی دی چې ارواح پکې د خپل نااشنا وطن مینه تجربه کوي.
هی، هی، څومره عمرونه او منزلونه او د بدن کورونه مې په ځان ځوان او واړه او زاړه کړل؛
ترڅو پوه شوم چې بدن یوازې یو کور دی، یوازې د ارواح لپاره یوه له غوښو جوړه جونګړه.
ارواح یوازې له خدای سره اوسي؛ او ددې هرڅه کور یو دی.
زه یم، خو هغه بدن نه یم.
زه یم، خو هغه جسم نه یم.
زه یم، خو خاوره او اوبه نه یم.
زه یم، خو اور او لور هم نه یم.
زما پته خلا او تشه ده.
زه یم، خو دا بدن نه یم.
دا زما لپاره د ځان پیژندنې اساسي زده کړه وه.
ما تجربه کړه، چې وجود مې بې بدنه اصیل جنس دی.
دا زما لپاره د اروا سفر ته ورته تجربه وه.
خدایه! بس مې دي، ښایي تر ټولو ستره زده کړه همدا وي.
***

د روح سترګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ښايست دی.
ځمکه ښايست ده.
هستي، ستوري، سيندونه، غرونه، شنيلي او انسانان ښايست دي؛ ښايسته دي.
هرڅه ښايست دي.
روح ښايست دی.
که د روح په سترګه وګورو، هرڅه په ښاښست اوړي؛ ښايسته کېږي.
هرڅه د ګلونو رنګ اخلي.
د روح سترګه د مينې سترګه ده.
روح ټول شيان د خدای ګڼي او خدای هر څوک او شی ښايسته پيداکړي،
نو زموږ سترګو دا تور، برګ، خړ شيان او دومره بې شمېره دښمن له کومه کړل؟!
کار کار د ذهن او حواسو دی. يوازې د روح په سترګه خدای ليدلای شو.
***

لوی مينه ګر

رنځور انسان هيلي نه لري، اميد يې نشته، خفګان يې ډېر دی؛
څوک يې مرسته نه کوي!
هغه نه پرځمکه سيوری لري، نه په آسمان کې ستوری! هغه ګيله من دی.
هغه تيارو په مخه کړی، خو ناڅاپه د شفا لاس په خپلو غړو احساس کوي
او د دردونو پېټی يې له اوږو لوېږي.
يوه د جسم شفا ده چې ډاکټر ته به ورځو؛
يوه د زړه شفا ده او زړه يوازې خدای ته پرانيزو او خدای پر موږ خپله مينه اوروي!
موږ د خدای په مينه کې ساه اخلو، ژوند کوو.
زموږ بقا له مينې ده.
***

د کلمې باغ

غږ او رڼا د کلام او رڼا د مينهګر سمندر په لور زموږ بيړی ده.
دغه بيړی ورځ تر بلې زموږ دننه جوړېږي،
موږ د وينې او خوب، خيال او زړه د سفرونو په ترڅ کې دغې بيړی ته بادوانونه جوړوو او بيړيوان کيږو.
موږ به د ورک کور لپاره د زړه ډيوه بلوو.
دکلمې کاروان په دومره غږونو او رڼاوو کې را روان دی.
زړه ددې کاروان لاره ده. زړه دکلمې باغ دی او دا باغونه به راويښوو.
زموږ غزلې، زموږ شعرونه، زموږ خبری ټول ددغه وچ او کنګل وهلي باغ په لور ور الوزي.
موږ به د زړه باغ له غزلو جوړوو او دا هرڅه به سترمينهګر ته ډالی کوو،
ځکه چې زړه هم د ستر مينهګر کور دی.
***

د طبيعت ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه د هیواد هستوګنو!
تاسو د خدای په غرووره نړۍ کې د ژوند او مینې تجربې کوئ.
تاسو د باد او باران، تالندې او شپیلۍ د غږ په رڼا کې
د کلمې رنګونه او بزمونه ګورئ.
 موږ کډوال یوو او د غږرڼا دغه کډوالتوب هره شېبه غږوي.
راځئ د طبیعت ژبه زده کړو.
آیا له یوه ماشوم سره په دې کار کې سیالي کولای شو؟
که یو ماشوم په باد او باران، تالندو او لمرونو کې را لوی شي،
نو هېڅمهال به په الف او با را سره ونه غږېږي،
د هغه به د ټول طبیعت ژبه زده وي.
نه، په څټ به نه ګرځو؛ دا د عقل ژبه هم یو امتیاز دی،
خو زړه به پرېږدو چې له باد او توفان او سیندونو سره ګډ شي
او خدای د مینې سندره واوري چې ټول طبیعت ورڅخه جوړ دی.
***

سپینه لمبه

استاد مرېد ته ووېل:
مینه لومړی پر زړه باندې کښېني او د مینې په ښه را څرګندېدلو سره ته آزادي مومې.
او بیا د آزادۍ په درلودلو سره ده چې یو انسان ټول حقیقت مومي.
که چېرې له ټولو شیانو تېرشوو؛ نو حقیقت ټول څېزونه په غېږ کې نیسي.
مینه یوازې مخ پر یوه خوا لاره وهي، هغه د هستۍ زړه دی.
 مینه د خدای پر لور جذبېږي.
 او مینه هغه وخت را څرګندیږي چې روح راویښ شي او د ذهن د شیانو، شکلونو،
حجمونو او ځان ستاینې معبد د صوت او نور په سپېڼه لمبه کې وسوزي .
استقلال، خپلواکي او آزادي هغه اصطلاحات دي چې موږ د خپل فردي ژوندانه اصلي تل ته رسوي.
 انسان د روح په توګه له آزادۍ سره اشنا دی،
خو له کومې چې د زمان او مکان، مادې او انرژۍ قلمرو ته راغلی،
نو بیا یو وګړی د ځان لپاره آزادي د مادي قلمرو په پراختیا کې ګوري.
***

چېرې نه ځو

که چېرې وګړي د نورو د آزادۍ شخصي قلمرو ته په درناوي سره وګوري،
او د نورو پر آزادیو تېری و نهکړي،
د ځمکي پرمخ د جګړې اور سړېږي،
شخړې او ورانی پای ته رسېږي
او انساني انرژي په مثبت او خلاق عامل بدلېږي.
تخلیق مثبت دی؛
خو موږ شیان او سړي منفي وینو.
زموږ منفي لیدل دومره ژور تللي چې پرته له ځان څخه هرڅه منفي بریښي،
خو خدای شته.
ځکه هېڅوک نشي منفي کېدلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو منفي کول پرې اېښوول، یوازې خدای پاتې کېږي.
او بیا چېرې نه ځو، پرته له خدایه هېچېرې نه ځو.
***

کور غږوول

د هر وګړي(ښځې یا نر) اصیل هیواد دننه دی.
زما کور د زړه له خاورو جوړېږي.
زړه زموږ د ورکې دنیا کور دی.
زموږ هر یوه دنیا دننه ده. موږ خپله دنیا له ځان سره راوړې،
د حرکت ډګر دننه دی.
موږ پر ځان دننه ور میلمه یو.
موږ راویښېږو.
وینه مو له خوب سره پېلېږی.
خوب زموږ ورک آسمان، زموږ ورک سپین غر،
زموږ هسکه سپینه ځاله د خیال د سترګې پرمخ پرانیزي.
موږ شپېلۍ کېږو او خپل کور غږوو.
***

سرې کربښې پر غاړو

زما نسله، زما هېوادواله!
زما د دردونو او خوږونو همزولې جګړه او انسان وژنه
لا هم د اور په ژبه غږېږي او انسان وژنه
لا هم سرې، سرې کرښې غاړې او لاسونو ته را اچوي.
زموږ بدن ټوک ټوک دی.
او جګړه لاهم موږ چیچي، له موږ څخه ژوند اخلي.
موږ له مینې څخه بې برخې کوي.
او جګړه په زورور غم سره زموږ زړونه را سوځي، را وچوي.
موږ وصل او واده نه لرو.
موږ ټنګ او ټکور نه لرو.
موږ د واده شپې بستره نلرو.
د واده بستره د مینې له رنګه ډکه ده؛
خو جګړن فکر زموږ په لاسونو دوه نه واده شوي زړونه په وینو نقاشي کوي.
راځئ له دا ډول لاسونو لاس واخلو
او په زړونو کې سره کښېنو،
غوږ شئ خدای راسره دی.
***

د غږ کتاب

غږ لومړنی مسافر دی چې د عشق او رحمت له ناپایه سمندره څپې را وهي.
غږ د هستئ خبرتیا واوروله، او هستي راغله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله هستي د غږ له کتاب څخه راووته.
پرته له غږ څخه هېڅ شی نشته؛
غږ د وجود کلاګانې جوړوي.
دننه به ولاړ شو. د غږ ويالې او رودونه دننه دي.
ټول مينه وال د غږ پر څپو د ژوند د سمندرژيو په لور
د خيال پر وزرو وړيا الوتنې کوي.
مقصد مو د غږ هيواد دی؛
بيړۍ هم له خالص غږه را توغول شوې.
دا نه ليکل شوی غږ سپرغۍ ده او ماڼو هم مجسم غږ.
د غږ رڼا تازه ساه ده؛ زما او هرڅه ساه ده.
غږ او رڼا زموږ هستي ده او د ژوند بيړۍ ده.
موږ د غږ او رڼا د هيواد بهر وتي مسافر يوو؛
وطن دننه دی.
په غږ او رڼا کې سپرېږو، له غږ او رڼا سره منزل کوو
او د نور او رنګ ناليدلي قلمرونه په خپل زړه کې پرانيزو.
***

غږ تېارې وينځي

انسان د غږ شپېلۍ دی.
هستي ويده ده؛ ترڅو د غږ او رڼا سمندر په ياد راوړي.
ژوند هغه شېبه ده چې غږ او رڼا به مو د خوب، خيال او تصور په بيړۍ کې ورولي.
موږ په خوبونو شرميږو؛ ځکه په خوبونو کې خپل رښتيا-خپل شرمونه وينو؛
خوبونه چاته نه وايو، حتا خپل زړه ته يې نه وايو؛
ايا خپل تل ته له ورکوزېدلو ويرېږو؟
موږ د غږ او رڼا په وچکالۍ کې دوتار او سه تار جوړوو.
موږ چينه په سمنټو او پولادي سيخانو کې تړو
او اوبه له مارك داره بوتلونو څخه څښو.
ذهن موږ ته د هرڅيز څټ ته يو نه پېژندلی ډار پټ کړی.
ډار او شرم زموږ ذهني ماده ده چې په ځېرو او څيزونو يې وينو.
يوازې غږ دی چې زموږ تياره شرمونه او نه پيژندلي ډارونه وينځي او له منځه وړي.
که غږ نه وي نړۍ وچيږي، خوله او غوږونه له لاسه ورکوي،
له لاسو او پښو لويږي.
که رڼا نه وي نړۍ زړيږي، مړه کيږي، ورکېږي.
غږ او رڼا هغه حرکتونه او غورځې پرځې دي چې موږ په تاريخ کې ليکلي.
موږ د غږ او رڼا په کيڼتۍ کې راغلي او په ځمکه او ستورو کې تيت شوي يوو.
انسان هغه وخت ويريږي چې غږ او رڼا نه وي.
دا مو زړه خاطره ده چې له تيارو ډډه کوو.
د بشر ډېره بوخته داده چې د غږ د غږولو او د رڼا د را څرګندولو لپاره له لرګو، اوسپنو،
او پلاسيتك څخه وسايل برابرکړي.
موږ داسي فکرکوو، چې رڼا او غږ زموږ د کار او فعاليت لپاره لازمي شيان دي،
په داسي حال کې چې ژوند پخپله همدا غږ او رڼا دی.
که غږ او رڼا نه وي هستي په يوه تور، تياره او کاڼه کاڼي بدليږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرِ او رڼا د خدای له آسمانونو او نا اشنا قلمروونو را روان د ژوند رودونه دي.
زموږ دا دنیا او هغه دنیا غږ او رڼا جوړې کړي.
زړونه مو پوهیږي چې آسمانونه له نور او غږ څخه جوړ بې شانه وطنونه دي.
هلته اصیله رڼا او اصیل غږونه چلیږي؛
هلته غږ د صافې سندرې له جنس څخه دی؛
هلته نور سیوری نه جوړوي؛
هلته هرڅه د نور او غږ له جنس څخه دي؛
هلته هرڅه د غږ او نور له سمندر څخه راوتلي.
موږ د هغه ستر سمندر وطن ورکي ځاځکي یوو.
زموږ زړونه د سمندر له سندرې ډک دي او ځکه کلام غږوو؛
ځکه نثر جوړوو؛
ځکه شعر راوړوو؛ موږ غږ غږونکي یوو.
او د بې وطنۍ غم د شعر په شپه او د شپېلۍ په یوه وچه نغمه غلطوو.
راشئ له کلونو را په کې بند غږونه خوشې کړو.
راشئ د خپل ستر شاعر شعر شو؛ غزله شو؛
مثنوي او دوبیتي شو.
شاعر زما ورك وجود دی.
شاعر خپل غږ شعر ته ور پرې ایښی، او شعر راولي.
د ژوندي کلام استاذ په خبره:
«تل خپلواک او آزاد اوسه، ځان د الله د غوښتنې لپاره وسیله وګڼه،
باور ولره چې په دې حال کې به ستا ټول ارزښتونه بدلون ومومي.»

***

هستي غږوونکی

حرکت یوازې په فزیکي دنیا کې شتون لري.
او فزیکي دنیا نښو، اشارو، لارو، ګودرونو، غرونو، ګړنګونو، پولو او سرحدونو نیولې.
دلته به په هر پل اوچتولو کې اجازه غواړې؛
دلته به د هر ګام تاوان ورکوې؛
دلته به په خپلو تللوګامونو بېرته را ګرځې.
او د خپلو پښو تورخاپونه به بېرته ورهکوې!
هو ځمکه همداسې ده که نه ورانیږي؛
خو د روح لاره سپینه ده. روح پخپله لاره ده؛
لاره یې په ځان کې ده.
روح تل پخپله لاره درومي او دا هېڅ دوړې، ورانۍ او کندې، کپرې نه جوړوي.
د غږ او رڼا مینه والو!
ځای ستاسو دی، خبره ستاسو ده، او زمان هم ستاسو دی.
دا ځکه چې غږ او رڼا ستاسو دي،
غږ او رڼا د هرچا دي؛ خو د هېچا نه دي.
غږ او رڼا ځکه معصوم دي؛ ځکه پاک دي چې د ټولو دي؛
خو پر هېچا ککړ نه دي.
غږ او رڼا له آسمانه راغلي رودونه دي چې هستي زېږوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هستي په غږ کې ده، په نور کې ده.
نور او غږ له آسمانه ډک زموږ پر زړونو را ننوځي
او موږ د خیال پرسترګه دا ټول تجربه کوو.
***
.

نه لیکل شوی غږ

ورځنۍ ژبه زموږ د محاورې ژبه د معلوماتو او اطلاعاتو ژبه ده،
خو چې شپه شي د کار او بار، معلوماتو او اطلاعاتو نړۍ کډه کوي
او د چوپتیا او آرامۍ دنیا د شپې لـه تیاره اقلیمـه زمـوږ د شخصـي او فـردي ژونـد نـا اشـنا دنیـا کـې غېږ غوړوي
او نه ویلی کلام په غږ راځي.
آیا کله مو د سکوت ترانه اوریدلې؟
آیا د چوپتیا شپیلۍ مو ځان کې نیږدې نیږدې موندلې؟
آیا ژوندۍ وینا مو اورېدلې؛ ژوندۍ وینا همدا نه لیکل شوی غږ دی!
غږونه دوه ډوله دي:
وارناتمیک؛ هغه غږ دی چې په کلمه اوړي، شعر، نثر، نظم او متن جوړیږي.
دا غږونه وېل کېږي، لیکل کېږي
او فزیکي ژبې جوړوي.
دهوناتمیک؛ هغه غږ دی چې نشي لیکل کېدلای؛
توري او نښې یې نشته؛
دا لومړنی غږ دی؛ تلپاتې موسیقي!
دا غږ شتون لري؛
خو په لیک کې نه را ښکاري؛
شتون لري؛ خو هندسه، څېره او اندازه نه!
***

د چنار پاڼې چې شعر وایي

غږ آزاد ټولګی دی. موږ د غږ او رڼا کډوال بچوړي یاستو.
غږ نه ویل شوی شعر دی؛ شعر به موږ راولو!
غږ هر لورته په هرڅه کې څپې وهي؛
شعر ته هنداره موږ جوړوو،
زموږ د خیال دنیاګانې د غږ درې او ورشوګانې دي.
نو ټوله ځمکه مو یو شاعرانه کلی دی.
عزیزانو!
د شاعر د کلمې په اوریدلو سره ځانونه پردي مه احساسوئ.
هر انسان شاعرانه کلمه ده.
شعر زموږ ژوند دی.
شعر د لمر ځلانده پلوشې دي.
شعر د سیند د اوبو غږ دی او د چنار په پاڼو کې د باد ځغلنده سندره!
نو ژوند او هستي د شعر د یوه ستر دیوان بیتونه شول.
تاسو خپل د خیال باغونه پرانیزئ، هلته یو شاعر ویده دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوېښ يې کړئ، نوم يې واخلئ.
نوم يې ستاسو په شان دی،
څېره او ښکلايې هم ستاسو په شان ده؛
هغه کټ، مټ ستاسو په شان دی.
***

شعر پيدا کول

موږ شعر زده کو، شعر وايو، شعر ليکو؛
خو آيا شاعر شوي يو؟
راځئ په دغو پوښتنو يو څه له ځانه سره تم شو:
- زه شعر جوړوم که شعر پيدا کوم؟
- شعر نيکمرغه دی که شاعر يې؟
- که شعر نه وای زړه مې په کومه ژبه غږاوه؟
- زه شعر په خيال کې پيدا کوم او که خيال په شعر کې؟
- که مينه نه وي شعر په پيغور نه بدليږي؟!
- که غږ نه وای شعر مې له څه شي جوړاوه؟
- هغه څه چې دننه په زړه کې لرم، څومره يې په شعر کې راوستی شم؟
- زه شعر جوړوم او که شعر پېدا کوم؟
- آيا وس نلرم چې ټولې هستۍ ته شعر ووايم، کله مې دا هڅه کړې؟
«هستي» يوه ده؛ يوه کلمه؛
خو له ټولو شعرونو او سرودونو زياتيږي، لا څپې وهي.
هستي خپله«غږ» ده؛ غږ پر ټولو کاغذونو زيات؛
خدای همداسې رااليږلی!
***

د غږ تاج محل

شعر د غږ يوه رنګينه ننداره ده.
شعر د غږ وزرې دي. او په دغه سيمرغ کې ازلي شاعر مزل کوي.
د شاعر کور ها خوا دی.
پخپله زه هم نه پوهيږم؛
خو دومره زړه مې نيولی چې د خيال په سيمرغ کې والوزم.
هر څوک، هر شاعر د شعر له ختې د خپل خيال د ناوې لپاره د غږ تاج محل جوړوي.
شعر د غږ يوه څېره ده او پخپله غږ لوی شعر دی چې پولې نه لري.
شعر د غږ او رڼا له جوهر څخه د خيالي مجسمو جوړول دي.
که چېرې د غږونو جوهر ووينو؛
که چېرې نه ويل شوی شعر واورو؛
که چېرې بې تورو او ليک شعر تجربه کړو؛
نو ټول اورېدلي شعرونه به مو له ياده ووځي.
***

بې‌سواده غږونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر په یوه معنا ریتم دی، آهنګ دی، هارمونی ده،
او شعر انډول دی.
که موږ د ونې په پاڼو د باد د څپو اوړېدلو ته کښېنو؛
نو هغه هم یو شعر را اوروي؛
خو بې معنا!
که چېرې د مرغه نارې واورو؛ نو بیا د شعر ځانله قالب اورو؛
خو بې معنا.
ډېر غږونه دي چې ریتم او آهنګ لري؛
خو معنا نلري یا موږ یې په معنا نه پوهیږو
یا موږ تر اوسه نه دي معنا کړي؛
نو هستي ټوله شاعرانه شوه او زموږ غوږونه بیسواده!
موږ د معناوالې ژبې شعر اورو، زده کوو او شعر بیا لیکو؛
خو څه وخت به د باد او سیند، توفان او باران،
لمر او سپوږمۍ د غږونو شعر په یوه نوې ټولګه کې انځوروو؟
هی هی، د طبیعت هر غږی ژوندی شعر دی.
باد شعر دی او توفان ژوندی شعر دی.
پسرلنی نهاګی او د ورانو زیارتونو وچې ونې شعرونه دي.
غر او په غره کې ویده ماران او د ګوربت ځالې شعرونه دي.
دنیا د شعر له جنس څخه جوړه ده او زه له کتاب پرته شعر نه لرم.
هی هی، کتابونه خو سترګۍ(عینکې)شول.
خدایه!
ایله مې دومره زده شول، چې څه مې په سترګه نه؛
په سترګیو لیدلي؛
«سترګه» مې لا نه ده راویښه شوې.
د غږ کنډو کې به کښېنم؛ ګوندې سترګه راویښه شي.
***

د غږ سپوږمکۍ

ځمکه د روح ښوونځی دی.
روح ددې لپاره د بدن جامه اغوستې، چې د خدای ویښ او اګاه همکار او خدمتګار شي.
بدن د ارواح موقت کور دی.
ارواح شپه او ورځ د خپل کور په لور ګوري.
د روح کور په نور او صوت کې دی.
موږ د عمر په دام کې د زوکړې، ځوانۍ او زړښت له ستوني تېرېږو
او دا خپل برخلیک ګڼو؛
خو روح تلپاتی دی. روح د حال په زمان کې دی،
او حال د خدای زمان دی.
روح د کالبوت په خاورین کور کې خوب وړی او داسې ګڼي چې ذهن ډېر هوښیار او غمخور سلطان دی.
ارواح به د غږ او رڼا د جام په څښلو سره راویښیږي
او د ذهن پاچاهي به پرځان پای ته رسوي.
ارواح د غږ په سپوږمکۍ کې خپل ورک وطن ته ستنېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د بدن ځاله

موږ هغه څه-څوک یو چې باید واوسو.
موږ پخپل دقیق موقعیت او شرایطو کې د بدن ځاله پرځان را چاپېره کړې
او دې له غوښو او اورګانیکو موادو جوړه ځاله کې اوسو.
روح ددې لپاره د کالبوت په خاورین کور کې دېره شوی،
چې د آزادۍ، عشق او حکمت په لاره کې خپلې زده کړې بشپړې کړي؛
نو موږ ټول هغه څه یو چې باید واوسو.
آه، موږ هرڅه لرو، موږ د خپلې اړتیا وړ هرڅه لرو؛ نور او غږ د روح غذا ده.
شکر خدایه دا کتاب چېرته را څخه ورک و،
دلته خو پرته له ما بل هېڅوک نه و؟
نه، نه، په دې کتاب لکه چې ما خپله پلتۍ وهلې وې؛
هی هی، ګناه مې ورکه شوه؛ اخر زه ورک شوم!
***

د خیال په سترګه

شپه پخه ده.
زموږ فزیکي غړي هم ورو، ورو آرام کوي.
دغو غړو کړۍ ورځ خپلې چارې ښې سرته رسولې، او اوس آرامۍ او چوپتیا ته لیواله دي.
د لاسو، پښو له آرام پاتې کېدلو سره سترګې او غوږونه هم آرام کوي؛
ذهن هم ویدیږي،
خاطرې او انګېرنې هم هېریږي؛
خو په دې لوی سکون کې د موږ دننه نور حواس راویښېږي.
موږ د بلې سترګې له لارې نه پیژندلې ځمکې او هستۍ ګورو.
موږ بدن نلرو؛ خو ګورو.
پښې نلرو؛ خوګرځو.
خوله او ژبه او غاښونه نلرو؛ خو غږیږو.
غوږونه نلرو؛ خو اورو.
موږ هېڅ څرګند حسي غړي نلرو؛ خو هرڅه حس کو،
حتا ګلان، رنګونه، ښکلاوې او ددغه جنت ټوله تجربه وړیا ده
او دا زموږ لپاره الهی میلمستیا ده؛
نو زه هم تاسو او ځان پرېږدم چې د خیال په سترګه د آسمانونو په میلمستیا ووځې.
***

په مین کلام سره

موږ د غږ سندربول یو.
موږ د غږ رباب او شپېلۍ،
ویلون او سرنده یو. موږ خپل اصل غږوو.
غږ زموږ اصل دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړ په موړ کې بهيږي.
د موړ زړه پر هغه زاړه او لرغوني شاعر ډک دی.
شاعر زموږ د زړه دنيا په خپله مينه خوځوي، او موږ مينه کوو؛
ځکه چې پرته له مينې هېڅ شی شتون نلري؛
پرته له مينې د هېڅ شي شتون نشته!
نو ټول غړونه مو د مينې لپاره دي.
نومونه مو د مينې په لور پلونه دي.
موږ په مين کلام سره د مينې کيهان ته ور درومو.
***

د غړ په پلونو

غړ عاشق دی؛
عشق دی. هر غړ په معشوق پسې يوه ورکه چېغه ده؛
خپله عشق دی.
موږ غړيږو؛ ځکه د عشق په کور پسې لاره نيسو.
غړونه زموږ پلونه او ګامونه دي د هغه سپين يار په لور.
موږ په غړ کې بېرته کور ته ستنيږو.
غړ د کور لاره پيژني، او دادی بيا هم پل پورته کوو.
***

ښکاريم زه د غړ لپاره

موږ بې له دې چې پوه شو، په غړ کې لاره وهو.
موږ د غړ په وزرو سپاره يو.
غړ غړولي؛ غورځولي؛ ور بللي؛
غړ زموږ کور دی.
غړ لومړنی جنس دی.
غړ موږ راوړي او پرې ايښې يو، او دادی په غړ-غړ کې لاره وهو.
پر موږ د مينې غړ شوی؛ مينه شته!
د موږ پر مينې غړ ورځي
او موږ د مينې غړ ښکار کوي.
زه چې يم؛
هغه ښکاري دی.
زه ځم؛ ځان پرېږدم؛
کور مې د غړ يو سپين څرک دی.
زه ځم، د خوب پر وزرو الوزم؛ خپل سپين کور ته ستنېږم.
آه، کور؛ خو همدلته دی.
کور؛ خو زړه دی.
شاعر هم زړه دی.
مينه هم د شاعر او زړه ګډه سندره ده.
راځئ غوږ شو، خپل زړه ته غوږ شو.
د زړه شاعره وايه زه نور نه غړيږم، زه نور نه غړيږم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د نور خوراک

روږه او ذهن پاك ساتل زموږ په زړونو کې د مينې رودونه راوبېنوي.
موږ روږه پرځان، پرخپلو حواسو او پر خپل ذهن جوړه وو چې د زړه کور آباد کړو.
موږ سپين زړه د دنيا تر ټولو خوراکونو او مېوو او شهوتونو لوړ ګڼو.
موږ د دنيا دکور ترځنګ د زړه کور جوړوو.
زموږ ټوله ښکلا په زړه کې پټه ده. آيا کله زړه ته ورغلي يو؟
موږ چې د ذهن او حواسو روږه نيسو؛
نو د غږ او رڼا سمندر دننه غېږه را ته خلاصوي
او نور او غږ مو خوراك ګرځي.
***

ټول د مينې له جنسه

د مادي شپې د چوپ اقليم په دننه کې
زموږ د غږ او صوت کاروان
له تاسو سره د آبديت په لور لاره نيسي.
موږ غږ راوړي؛
غږ مو مخکښ دی.
غږ مو تګلوری دی؛
غږ موږ وربولي.
موږ د غږ په پټو او زينو د ورک کور لاره نيسو؛
موږ ځو، ټول ځو.
دا د ارواحو ستر کاروان دی.
موږ په مينه کې د مينې کورته؛
مينه، مينه ځو!
موږ د مينې په لور منزل وهو.
آيا دغه غږونه چې موږ يې کاروو؛ دومره ښايسته دي چې د مينې هېواد ته پښنه کېږدي؟
آه، مينه، مينه يوازنۍ کلمه ده چې د کور ور به پيداکړي.
هو، موږ مينې پيداکړي؛
مينه مو بقا ده.
موږ مينه يو؛ پيدا مو کړه؛
موږ ټول د مينې له جنس څخه يو. برکت دې وي پر دې پيژندنې!
بس لويه خبره همدا وه،
غوږ به شو چې زموږ په تل کې ويده مينه څه سرودونه را ته غږوي!
***

پرته له هغه هرڅه دروغ دي!

زړه زما او هغه کور دی. دا زموږ تر ټولو نيږدې حقيقت دی.
زړه مو په مينه ورکړی؛ د خدای لپاره مو زړه سپين ساتلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخر د خدای دی؛ موږ تش یو؛ څه نه لرو؛
خدای شته!
خدای لرو؛
خو په رښتیا څه غواړو؟!
خدای یوازې مینه کوي؛ ځکه شتون لرو؛
ژوند مینې غږولې، روزلی؛
او مخ په لومړني کور بیولای.
مینه خدایي ناره ده؛
زړه کې څوک نه ځایږي پرته له هغه نه!
خدایه!
څه نشته چې ویې غواړم؛
تا هرڅه راته غوښتي؛ ستا د مهر او مهربانۍ په خزانو یوازې تاسو اګاه یاست؛
زه یوازې غواړم چې ستا د ارادې او خوښې کرونده شم.
غواړم ستا رڼاوې او غږونه راشي او ما ټول یوسي.
هو، پرته له خدایه هرڅه دروغ دي!
***

د الوت ډګر دننه دی

کلمه مینه ده. کلام مینه دی؛
او همدا کلمه له موږه ورکه ده.
موږ ځکه په شعر زړونه تشوو، چې کلمه مو هېره ده.
موږ غږ نه پېژنو، رڼا مو ورکه کړې
او شپې د ډېزلو او غازو په ټپونو او دودونو سبا کوو.
موږ د ژوند، مینې او کلام لپاره خپلې کلمې او غږونه د شعر په وزرو کې خوشې کوو.
زموږ د مینې لیک د نا اشنا مرغه په مښوکه کې د رانه ورک یار کور پسې مزل وهي.
د الوت ډګر دننه دی.
موږ ورک یو. مرغه هم ورک دی؛
کور هم ورک دی؛
لاره هم ورکه ده او کلام هم!
او ددې ټولو ورکو وړم زموږ له دننه راځي.
هو، شاعر زړه ښيېږم.
شاعر زړه له سپین اور څخه جوړ مرغه دی.
ښایي ګوربت یې نوم وي،
ښایي سیمرغ، ښایي همای...
او ښایي د نور او غږ له جنسه جوړ مرغه!
دا مرغه شته؛
زه خپله یم،
ته خپله یې؛
کاشکي راوبین شو!
***

روح تر زمان مشر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندی کلام:
«سپېڅلي ارواح په ټاکلي وخت، په خپله فردي طريقه عمل کوي»
روح د عشق سپرغۍ دی.
دغه ستره نښه په نور او غبړ کې راغلې؛
چې په ځان خبرۍ او خدای خبرۍ سره بېرته راوښه او د زړور ګوربت په څېر خپل هېرکور ته الوت وکړي.
روح ستر دی، مشر دی؛
اصلاً عمر نلري.
عمر په زمان پورې تړاو مومي او روح تر زمان مشر دی.
روح راغلی چې لومړني صفتونه زده کړي:
(عشق، اګاهي او آزادي).
***

د غبړ په ډيوه

ځمکه زموږ شپه ده
او موږ د غبړ په ډیوه د خپلو را نه ورکو او هېرو ځمکو لاره وهو.
لاره تیاره ده، پټه نشته،
پښه اېښول وېرې له ځان سره لري؛
خو ځیر به شو،
ګوندې (غبړ) را باندې وشي؛
غبړ واورو!
ګوندې کوم ډيوه په لاس سلطان په دومره يوازېتوب راننوځي؛
له هرڅه ډک شو.
راځئ زړه ته لاره ورکړو.
راځئ د زړه په پښو ووځو.
راځئ په زړه ځان وسپارو.
زړه عاشق دی او د اصیل یار کور یوازې په زړه کې دړه پرانیزي.
زړه په هغه څه زړه بايللی چې رښتيا هم شته.
زړه ښکلا لیدلې.
زړه د یار له عشقه ډک دی. راځئ زړه ته ځان وسپارو،
هو، رومي مولانا، رحمان بابا او نورو د کلام ستورو همداسې وکړل!
***

مولانا؛ د کلمې سيلانی

مولانا د کلمې اوسيدونکی دی.
مولانا کلمې وغړمباو، تالندو د کلام په اوبو تومنه کړ
او د بريښنا په اور کې ونڅېد، وپرکېد؛
مثنوي يې راوړ.
مولانا کلمه پيدا کړه او کلمه يې رسوا کړه.
هغه د عالم، شيخ او مفتي په منصب لولپه شو؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میني ګوربت راوړ.
هغه مخورتوب او د دانشورۍ دبدبه پرېښوه، له مقام راولوېد،
له منزله لوړ ولاړ او داسې ځای ودرید چې سترګو نور نه پېژانده.
هغه ته د عمر ټوله (سرمایه) بار او پېټی شوه؛ او بیا یې هرڅه د عشق په قمار ووهل.
مولانا رومی خپل نوم او القاب ټول په غبر ورکړل.
هغه د غبر او رڼا د استاذ مرید شو؛ هغه د نور ننداري ته ودرید.
هغه هرڅه د شمس په نامه له لاسه ورکړل او د هغه د سترګو د څار او ژورې موسیقۍ لپاره شپیلۍ شو.
هغه په هغه سپین اور کې ځان وسوزاوه، چې د شمس له سترګو ور باندې اورېد.
موږ غواړو په ذهني سترګو او حواسو او وزرو سره دا مولانا بیا ومومو.
زموږ چلند کاغذي مطالعې او کاغذي کلماتو جوړ کړی،
او مولانا هغه وخت وزېږید، چې د کلمې ښار ته د شمس په سترګو ورسید.
او دا د هستۍ تجربه وه.
دا د نور او صوت موندنه وه؛
نو موږ هم خپل دیوان او دفتر تړو او د کلمې او نور د اصیل جنس د تجربې په هیله سر په بالښت ږدو؛
ښايي د کلمې ژوندی سلطان را باندې پېښه وکړي!
هو، چوپتیا د کلمې مور او پلار ده.
***

د سمندر رنګین کنډولي

د غبر او رڼا پر ورږم سپرو دوستانو!
غبر او رڼا د ژوند دنیا ده. دغې سپېڅلې دنیا کې د ځانونو هرکلی کوو.
غبر را اوري.
موږ د غبر او رڼا کنډر ویالې یو. غبر موږ کري.
غبر موږ شنه کوي. غبر په موږ کې را ټوکېږي.
موږ او تاسو د غبر او رڼا په ننداره بدلیږو.
زموږ ښه شیان، زموږ مېوې، زموږ ښکلاوې؛
زموږ ځلاوې ټول له غبره او رڼا را ټوکېدلي.
غبر د هستۍ لومړنی ګام دی.
هستي، کاینات، ستوري، سیندونه ټول له غبره راغلي او پلي شوي.
او موږ یو بل ته د غبر او رڼا د سمندر رنګین کنډولي ورکوو.
***

سکوت غړمبېږي

شپه چوپتیا راوړي؛ چوپتیا ده؛
ده په سکوت ډکه؛
سکوت خپې، خپې؛ د شي او سړي په شمېر؛
لاړې، لاړې بهېږي؛ غړمبېږي.
شپه د چوپتیا په لور روانه ده.
شپه د سکوت په لور ور بهیږي.
شپه په سکوت کې خپل برخلیک اوري.
او موږ هم له همدې سره سکوت ته ور کډه کېږو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو، خدای شته؛ موږ څه غواړو ووایو؟!
***

هرڅه مینه پیدا کوي

سکوت د مينې ژبه ده؛ مينه ده؛
مينه ده چې هستي پيدا شوې.
خدای پاک دا هرڅه مينه کوي؛
په مينه پيدا کوي.
مينه د تخليق ژبه ده.
هستي خدای غوښتې، او هغه يوازې مينه دی؛ مينه کوي.
موږ په هغې هستۍ کې ژوند کوو چې د خدای له مينې ډکه ده.
راځئ خپلې خواوشا ته يوځل په مينه نظر وکړو.
آيا هغه (ګل) چې خدای د «زه» «ته» «هغه» او هر وګړی(نر يا ښځه) په ښه پيدا کړی،
تر اوسه مو ښکاره کړی؟
آيا ما تر اوسه خپلې دننه ښکلاوې رڼې ليدلې او ښوولې؟
که داسې وي؛ نو جګړې څوک کوي؟ ژوند څوک وژني؟!
تر هغو چې(زه)وژنه کوم؛
بدرنګي ده؛ بدرنګه يم،
دوزخي يم، او خدای مې ورك کړی.
***

د مينې ځېره

دنيا د لويې مينې ننداره ده.
د دنيا هر جنس له عشقه دی. هر موجود د مينې ځېره ده؛ ننداره ده.
دا مينه ده چې زما او ستا ځېرې يې اغوستې.
موږ کولای شو له همدې شېبې د مينې په ژبه خبرې وکړو.
اصلي ژبه مينه ده. مورنۍ ژبه مينه ده، لومړنۍ ژبه مينه ده!
د مينې په ژبه انسان، حيوان، نبات آن کانی هم پوهيږي.
ډېره تورونکی له ډېرې سره مينه کوي
او ډېره ورسره ښويږي، ښايسته کېږي په ځېرو او ښکلاوو را لوېږي.
دا لومړنۍ انځورګر دی چې را ښکاره کېږي!
ډېره هم يوه ويده مينه ده، چې د ځتك په غږونو راويښيږي،
زه هم يو ويده عشق يم، چې د رڼا او غږ په سپين اور کې سوځم؛
راويښيږم.
***

کيسه، کيسه‌ګر او نندارچي

ژوند سپينه پاڼه ده چې موږ ورباندې خپل برخليك ليکو.
بدن زموږ ديوان دی؛ لاسونه بيتونه، سترګې غزلې، ذهن نقدونه.
ما خپل شعر هغسې راويستلای، څومره چې را په کې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په داسي چاپېريال کي اوسم چي پخپله مي ځانته غوښتی او ليکلی.
زموږ بدن، زموږ ځواني او زړښت، زموږ ناروغی او بدمرغی زياتره موږ پخپله غوښتي او ليکلي.
که خپل کړه وړه او د فکر ډول ښه تر څار لاندې ولرو؛
نو پوه به شو چي ماتې او بري مو پخپله غوښتي او ليکلي.
نو چي هرڅوک خپل ليکوال شو، بيا کيسه، کيسه ليکوال او نندارچي څوك شول؟
***

د غبږ څېره او ننداره

انسان د کلمي يو څرک دی.
انسان په نور او صوت کي پروت؛ خو ويده دی.
انسان ويده کلمه او ويده رڼا ده.
هغه دکلمي د سمندر کب دی؛
خو په وچه پروت او ځان سمندرزی گڼي.
کلمه د هستۍ هېواد دی.
کلمه د غبږ څېره او سندره ده.
غبږ کلمه په ډاگه کړې او کلمي زه، ته، هغه...ټول.
***

زړور زړه

موږ د کلمي شعر غبږوو.
شعر د زړه په گوتو جوړه نقاشي ده
او زړه هغه وخت نقاش راوځي، چي عشق يي خوب ور والوزوي.
عشق د زړه جنس ور اړوي؛ زړه زړور کېږي.
عاشق زړه په معنوي الماسو اوړي. زړه خپله ژبه داسې مومي؛
زه شعر ښېم.
***

شعر د هرڅه ذات

موږ شپه وينو؛ خو ستورو ته پام نه اړوو.
موږ ژوندي يو؛ خو ژوند نه کوو؛ ژوند د زړښت په خاطرو کي را په يادوو.
ټوله هستي زموږ ده او موږ خپله برخه ډېره خواره فکر کوو.
افسوس چي د شعر ژبه مو پرې ايښي، او گيلي او نيوکي زده کوو!
افسوس چي د خيال سپين آس مو هېرکړی،
او د وزرماتو او پښو ماتو ټپسانو او کارغانو غبږونه وباسو.
ژوند شعر دی. هستي شعر ده. دا شپه هم شعر ده،
نور نو موږ ياستو چي ژوند، هستي او دا شپه بېرته په هغه ښکلي شعر واړوو، چي د هرڅه ذات او جوهر دی.
***

بې زړه شپې ورځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو شعر څه شو، شعر ذهن تر پښو لاندې کړ.
ذهن ژوند، هستي، او دا شپه تر پښو لاندې کوي؛
ځکه نو موږ هستي او دا شپه په ستورو کې وچه تیاره کېږدئ وینو.
موږ شاعر زړه ویده پرې ایښی.
موږ مینه نه ده زده کړې.
موږ د میني په کولو شرمېږو. موږ ښکلاوو ته نه شو کتلای.
موږ خپل شاعر زړه ماشوم پرې ایښی.
موږ ژوند ته د ګناه په سترګو کتلي.
موږ ټول عمر په ناشکرئ کې تېرکړئ؛ نه راوېښېږو.
دردونه او خندونه ځکه سر اوچتوي، چې موږ مینه شوو.
په مینه کې (زه) او(ته) سوزي مینه کېږي؛ نوشعر همدا دی!
کله چې زړه غږېږي، شعر جوړېږي او انسان ګوري چې څه شپې ورځې وې چې بې زړه یې تېرې کړي!
***

زه خپل یم

غږ او رڼا په موږ کې ګام اوچتوي.
موږ د غږ او رڼا لارې؛ دریځې یو.
غږ او نور پر موږ لاره لري. د غږ لاره له سپین زړه ده. د نور لاره د خیال سترګه ده.
او شاعر انسان، وېناوال انسان بل څه نه لري پرته له سپین زړه او د خیال له سترګې!
شاعر او وېناراوړونکی په موږ هر یوه کې دننه ویده دی.
موږ که غواړو ښه کار وکړو؛ نو خپل ویده شاعر باید راوېښ کړو؛
هو، شاعر ستاسو خپل دی. ته «خپل» یې. زه «خپل» یم.
***

کله چې زړه له مینې ډک وي

د ژوند سفر د کلمې سفر دی د هستئ په ستره لمن کې.
موږ له غږ او رڼا راولاړ شوي یو.
زموږ لاره په غږ او رڼا کې ده.
غږ او رڼا زموږ هستي را جوړه کړې.
موږ د غږ رنګینې ځېرې یو؛ نو له خپلو ځېرو سره به پاتې شو.
ژوندئ خبره:
«کله چې زړه دې له عشق څخه ډک وي نور نو د وېرې لپاره ځای نه شته!»
***

برخلیک بلنلیک

خدای مینه کوي او موږ د مېنې له جنس څخه یاستو.
زموږ د برخلیک پاڼه د مینې په رنګ لیکل شوې.
برخلیک مو د بېرته وربللو له مینې ډک بلنلیک دی.
زموږ راتلل د مینې راوړل او وړیا ویشل دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مينه هغه وخت موندل کېږي چې وشي. موږ چې څومره مينه ورکوو؛ لازياته يې ترلاسه کوو.
مينه يوازېنۍ څيز دی چې نه اندازه کېږي.
مينه بې زمانه ده.
مينه ځواني او زړښت نلري.
مينه مرګ او ژوند نلري.
مينه فقط شته. مينه يعني زياته مينه؛
ترپايه مينه؛
د هر څه مينه.
لمر ځکه دومره لوی دی، چې په ټول ځان رڼا او ژوند خپروي.
له لمره چې څومره غواړو هومره ګټه اخلو او لمر عاشق دی.
***

بدن پل دی

موږ يوازې همدا«اوس» ژوندي يو. پرون مړه ده، سبا لا نشته؛ يوازې اوس شته او زه اوسنی يم.
ژوند يعني دا څه چې يو! زموږ هستي په دغه بدن کې را ټوله ده، او دغه د بدن ماشين لويه ورځ له طبيعت، له خواوشا نړۍ، له خپلوانو، ګاونډيانو، او نورو وګړو سره د حواسو له لارې اړيکي نيسي. يوڅه نورو ته ورکوي يا ورته اوروي، يوڅه له نورو را اخلي؛ خو اوس څه نشته. زه دې همدې شيېې زوکړه يم.
بدن زموږ لپاره يو پُل دی. هغه څه چې موږ يې نورو ته ورکوو يا يې له نورو رااخلو، د همدغه پله له لارې ځي او راځي. آيا دغه د بدن حساس ماشين، دغه د راکړې او ورکړې پُل موږ ښه ځارلی؟!
هغه څه چې زموږ په خاطرو کې ګرځي را ګرځي، هغه څه چې په ذهن او حافظه کې لرو، هغه څه چې موږ ته ښادي رابښي يا مو ځوروي؛
ټول موږ په خپله بدن ته ورکړي.
زموږ ذهن او د حافظې ماشين همدا شيېه څه غږونه او کلمات را اوروي؟
ښايي موږ له ناښادو غږونو او منفي افکارو ډک شوي وو؛ خو دا مو پخپله غوښتي.
دا چې نړۍ او خواوشا ماحول را ته تور او له تورو غږونو ډک برېښي؛ دا توره نقاشي موږ پخپله د خپل وجود دننه را جوړه کړې. موږ د ځان ساتنه سمه نه ده کړې.
موږ د غږونو او کلمو په يو ډک موسم کې ورځ تېروو؛ خو يوازې مو کاږه غږونه، ترخې خبرې، کرکې، رخې او سخت عاطفي دردونه، پخپله را پرې ايښي، چې زموږ آرامه شپه له چېغو او دردونو را ډکه کړي.
زموږ عصبي نآرامي، زموږ د تن دردونه، زموږ د زړه خفګان ځکه را منځته شوي، چې موږ د بدن د وتو او ننوتو دروازې ښې نه دي ځارلي.
موږ هغه طلايي لمر، چې ټوله ورځ په چوپ اواز پر موږ اورېده او مينه يې راسره کوله؛ نه دی پرې ايښی، چې زړه ته مو را دننه شي.
موږ هغه مرغه چې د ونې له پاسه يې وړيا سندره را ته ويله نه دی پرې ايښی، چې را دننه شي او په موږ کې ځاله وکړي او اوس را ته تازه تازه سندرې وغږوي.
موږ هغه ماشوم چې بې مقصده يې را ته خندل، په خپل زړه کې نه دی پرې ايښی...
موږ ډېر ډېر څه نه دي پرې ايښي چې خيال، ذهن او حافظې ته مو راشي، نو دا د ذهن او حافظې سره شپه مو پخپله جوړه کړې.
که له دې سرې تبې د شپې سرې او چوپې غېږې ته ننوځو، ښايي هوسا شو.
ښايي هغه غږونه د زړه په غوږونو واورو، چې هېڅ خوله او هېڅ فزيکي اله يې نشي جوړولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیله ده نن شپه یو ښه پیل وي.
موږ د خدای د نور او کلام په لویو کیهانونو کې د خیال مزل پیلوو؛ چې خپل عاشقانه بخت تجربه کړو؛
چې د عشق، پوهې او آزادی د آسماني سرچېنې په مینه ناکه غېږ کې خپل معنوي سفر پرمخ بوځو.
***

د هستی رنګین باغ

هر انسان تر هغه ډېر زوړ او پوخ عمری دی، چې له څېرې یې ښکاري.
انسان روح دی، او روح مخکې تر دې چې زمانه پیدا شي، و!
نو دغه ژوند د روح لپاره یو فصل دی.
روح له الله څخه راغلی. او له الله څخه ټول راغلي شیان نیک، سم او پرځای دي.
موږ باید له یو بل سره د هغو رنګارنګ ګلانو په شان چلند وکړو؛ چې په باغ کې یو بل ښایسته کوي.
ګلان چې څومره رنګارنګ وي، ښه ښکاریږي؛ او بې بډای ښکاري؛
سرنوشت دادی چې هره الهي زره په ابدي ګل واوړي.
آیا موږ دا حق لرو، چې د هستی په دومره لوی باغ کې یوازې خپل رنګ ولمانځو.
یو رنګ څنګه ووینو، رنګونه باید ډېر وي، چې زموږ جلا رنګ ښکلا پیدا کړي!
کله چې د معنوي غوړېدنې هغه پړاو ته رسیږو، چې له نورو سره د وېرې، قهر او غرور پرځای په مینه چلند وکړو؛ نو د خدایي کور په لور د ورګرځېدلو په لور مو ستر ګام اوچت کړی.
***

کور مو برخلیک دی

د ادب او کلام دوستانو!
موږ غږیږو؛ ځکه چې زړه غږیږي.
موږ غږیږو، ځکه چې زړونه مو کور یادوي.
موږ غږیږو، ځکه چې کور را نه پاتې دی؛
کور مو برخلیک دی.
موږ آسمانونه هېرکړي؛
موږ په وچه کې لویدلي؛
خپل ستر سمندر مو هېرکړی...
موږ غږیږو، غواړو خپل کور او سمندر را په یاد کړو.
غږېدل د کور ذکر کول دي؛
نو د غږ او رڼا د کاروان هم مزلو د نارو له همدې ګامونو سره ستاسو خیالونه، احساسات او له نقاشیو ډک زړونه ښکلوم او خپلې سرې شونډې د غږ او رڼا پربام خوشې کوم.
***

سکوت ټوله وینا

چوپتیا غږ ده، کلمه ده، پوهه ده؛
سندره او ترانه ده.
آیا کله مو د سکوت په اورېدلو زړه ورکړی؛ سکوت په زړه کې پرې ایښی؟
سکوت دکور لاره ده.
سکوت نه لیکل شوی کتاب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سکوت نه زیږېدلی شعر دی.
ایا موږ یوازې په سکوت او چوپتیا کې تازه کلمې،
تازه افکار، تازه ویناوې، تازه سندرې موندلې، لیدلې او راوړې دي!
***

سکوت ناآشنا ژبه

موږ هغه وخت د یار غږ اورېدلی شو چې غوږ شو.
غوږ اېښوول لوی هنر دی. موږ ټول هنرونه زده کولای شو؛ خو په خپل تل کې ویده سکوت مو لا نه دی لوستی؛
سواد مو ورك کړی!
دا ځکه چې سکوت بی بیې دی،
سکوت څوک نه را باندې خرڅوي،
سکوت وړیا دی، سکوت زموږ خپل دی؛
مخکې تر دې چې وشو سکوت و. لومړی سکوت و بیا غږ شو؛ راغی هستي یې راوړه.
سکوت ته به زړه ورکړو؛ څو د کور څرک وکوو. پرې به ږدو چې سکوت خپله نا اشنا ژبه زموږ پر زړه ولیکي؛
بې کلامه غږ همداسې لاره کوي.
***

ژوندی کلام

موږ هغه څه ته هڅه کوو چې د خپلو اړتیاوو په توګه مو منلي او زده کړي!
خو ښایي دا زموږ اصلي اړتیاوې نه وي! ایا جسم او ذهن زما اصیلې اړتیاوې پېژني؟!
که زما کور په جسمي یا ذهني حسي یا رواني پوړیو کې وي؛ نو ورځنی منډې مې د اړتیاوو لپاره دي؛
خو که کور په بې کوری، بې زمانې او بې مکانی کې وي؛
نو بیا خپلو اړتیاو ته نه یم ورغلې؛ خپلې اړتیاوې مې نه دي په یاد راوړي؛
خدای شېبه شېبه زموږ یوه، یوه اړتیا را ته منظوره کړې. موږ د خپلې اصیلې اړتیا څېزونه شېبه په شېبه تر لاسه کوو.
هغه څه چې د خوراك، څښاك، پوښاك او هوسایی لپاره لرو، زموږ خپل نومونه پرې لیکل شوي.
خدایه! د ژوندي لیك، برخلیک، کلام په خاطر ډېره ډېره مننه!
آیا دا ژوندی کلام نه دی:
«د ژوندانه درسونه موږ ددې لپاره تزکیه کوي؛ چې غوره کسان واوسو»
موږ دننه په ځان کې د خیال لوی ښار لرو؛
موږ د لطیفو حواسو جلا فصل لرو؛
موږ د خپل پټ ښار په بهرني وره کې حیران ناست یو!
موږ دننه نه دي کتلي؛
موږ دننه څه شی نه دي موندلي؛
موږ خپل د ماشومتوب خوبونه هېرکړي!
موږ وچه خوله او نهار ولاړ یو.
موږ باندې د ښامار کیسه شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د ځان دننه شنه او سره کانونه نه دي پرانستي.
ښایي همدا شيبه زموږ لپاره ددغه لوی کشف ډګر وي؛ نو راځئ دا وړیا لاره په مخ ونیسو.
هو، له خوب او خیال سره به یوازې شو.
***

ذهن سیوری دی

غبږ او رڼا له موږ سره دي. موږ د غبږ په ډیوه د خپلو نا اشنا ځمکو په سفر وځو.
ځمکي دننه دي؛
قلمروونه، ستوري او لمرونه ټول دننه دي؛
د بدن وړوکی کیهان د هستی هنداره ده.
موږ څه شی چي غواړو؛ هغه وینو. تور رنګ د مادې رنګ دی.
ماده سیوری پېښوي. دغه د شپې سیوری هم د مادې سیوری دی.
څومره چي ماده انبار کېږي؛ سیوري په موږ کي نور هم لوېږي.
تیاره د مادي دېوال جوړه کړې. او دا ذهن دی چي د حجم هندسه کي ځغلي.
موږ د ذهن رنګونو او سیوریو او دېوالونو را ایسار کړي یو.
اصلاً سیوری نشته!
سیوری هغه پوله ده چي ذهن یې پيژني،
او د ذهن پېژندنه وچه ده، بې ساه ده، او مړه ده.
موږ یوازې د زړه له لارې ټوله هستي په ځان کي ځلولای شو.
او زړه به غبږ مومي. زړه به غبږ پسي لاره نیسي، زړه بې پښنو ځي.
زړه سیوری، دېوال، حجم او شپه نه جوړوي.
او همدا د غبږ اصیله رڼا ده.
ژوندی کلام:«سترحقیقت په هېڅ کتاب کي نه دی لیکل شوی؛ بلکې ستاسو په زړونو کي لیکل شوی.
د نړۍ ټول کتابونه به بې ثمره وي؛ که چېرې ستاسو د زړه له پرانیستلو سره مرسته ونشي کړای!»
***

زه د غبږ یوه تالنده

سمندر را چلېږي. زموږ زړه کي د غبږ او نور د سمندر څپي نڅېږي،
غړمبیږي، تالنده او بریښنا جوړوي.
موږ د نور او صوت یوه فزیکي ننداره یو؛
موږ د نور یوه، یوه وړانګه یو؛
موږ د غبږ یوه یوه تالنده یاستو!
های، ژوند، هستي، ځمکه، انسانان، څیزونه څومره سپېڅلي دي!
موږ د ستر سمندر د خولي شعر یاستو. موږ څاڅکي یو؛ آبدي څاڅکي.
څاڅکي نه مري.
څاڅکي د ژوند له جنسه دي.
هرڅه له آبدي جنسه دي. یوازې څېرې دي چي پور یې اخلو
او بېرته یې ایسته غورځوو او خپل اصلي وطن ته ستنیږو.
***

ژوند یوازې ځغلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند را پکې ځغلي. شپه او ورځ ځغلي؛
دا نا پايه ډالۍ د يار له کوره پرموږ را اوري؛
موږ ته تن او پوست کېږي؛ کور او مالت کېږي،
موږ ته ژوند او چاپېريال کېږي.
موږ ته آسمان جوړوي.
موږ ته ستوري را ځړوي.
موږ ته د سپوږمۍ عاشقانه ډيوه بلوي.
دا هرڅه زما او ستا لپاره دي. موږ دومره ستر بزم راتوکولي او آزاد خوشې کړي يو.
هۍ هۍ، هستي څومره عاشقانه منظره لري او زه تازه په دې پوه شوم.
***

معنويت پېل دی

موږ د نوي شېبې اوسيدونکي يو.
حاضره شېبه نوې شېبه ده.
همدا نوی کال، نوی پېل؛ معنويت نوی دی.
او معنويت د کلمې او نور فصل دی.
او موږ د کلام او نور د فصل اوسيدونکي، او دا هرڅه نوي او تازه دي.
موږ هم دا نوی معنوي کال د زړه په حواسو لمانځو.
موږ د زړه سترګو او غوږو ته ځان سپارو،
او د هستۍ د معنوي ځېړې له ليدلو او اورېدلو خوند اخلو.
څومره ښه، هره شېبه کولای شو نوي، تازه او بې جوړې واوسو.
خدايه!
شکر د نوي عمر، نوي زمان او نوي پېل په خاطر.
***

د چوپتيا ذکر

«ځمکه خو د خدای ده. اسمان خو د خدای دی. دوزخ خو د خدای دی. سيندونه او کانونه خو د خدای دي...پرته له خدايه د بل چا نوم اخيستل، بل څوک يادول شرک دي.
ارام اوسه هېڅ نه شته، يوازې خدای. خدای ته ځان او زړه وسپاره، خدای له تاسره دی.
هرڅه د خدای نښې دي. هرڅه خدای پيدا کړي. او خدايي پوهه کامله ده؛ هېڅ مهال نه تېروځي!»
شپه همدا ده چې نه غږيږي. څوک هغه وخت نه غږيږي، چې بل غږيږي.
د يوه دوست ښه ملګرتيا داده چې ښه غوږ ونيسي. او شپه غوږ ده.
شپه اوري.
شپې څه ته دومره لوی سکوت جوړکړی!
موږ چې چوپ شو، ښاروي چې چوپ شي، مرغان چې چوپ شي، بادونه او بارانونه چې چوپ شي؛
څه به غږيږي؟!
خدای چې شته زه به څه ووايم!
خدای چې لرم، زه به څه وغواړم!!
اه؛ خدايه زه غوږ ږدم، زه غوږ ږدم،
ټوله چوپتيا ستا له ذکره ډکه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

له ذهنه لوخ

غر د رود او باران، لمر او توفان او هرې ساه په څېر روان دی.
غر زمور پېل دی.
مور له غر سره شوي يو.
غر لومړنی دی، او روح لومړنی دی،
او پرته له متعال خدای بل هېڅ نشته!
څېرې د خوبونو څېرې دي، شيان د خوبونو شيان دي.
مادي پايښت نه پېژندلی خوب دی. څو چې مادي وو؛ خوب او خوبولي به وو!
زه د غر يوويده کندولی يم، يو نوم يم.
مور کلام څرگندوو، کلام سپېڅلی دی. هستي سپېڅلې ده.
غر، او کلام او هستي ټول ښکلي دي،
او ښکلا سپېڅلې ده.
ښکلا د يوې ښکلې ارادې؛ ښکلی تصوير دی چې د خيال سترگه يې تجربه کوي.
ښکلا شته؛ خو چې وليدل شي.
کلام شته؛ خو چې واورېدل شي.
حقيقت شته، خو چې له ذهنه لوخ ورووځو.
هرڅه شته، خو چې ليدلو او اورېدلو ته يې سترگې او غوږونه را ويښ کړو.
او داسې سترگې او غوږونه دي چې عرفان او معنويت خوځوي.
مور د عرفاني ديوانونو او دفترونو په کتلو او لوستلو سره؛ هغه تجربې له ژبې تېروو چې د معنويت ستورو د کلمې په ښار او اقليم کې په يوازېتوب کې کړي.
لکه د رحمان بابا د کلام او شعر اقليم؛
«دا دنيا ده خدای له عشقه پيدا کړې
د جمله وو مخلوقاتو پلار دی دا»
دې شنې ورشو ته ټول ازاد وربلل شوي يو.
له ژوندي کلام يو بل غږ:
«کله چې د خدای پاک د مينې او عشق په باره کې خبرې کوو، بايد په ياد ولرو چې د خدای مينه بې قيد او شرطه ده.
خدای دې ته اړتيا نه لري، چې خپله اراده د هغو وگړو له لارې عملي کړي؛ چې په مينه کولو نه پوهيږي»
***

کامل عشق

يوازې عشق دی چې هستي لري.
عشق بقا دی.
عشق ژوند دی.
عشق زمور برخليک دی.
مور عاشقانه ارادې راوړي؛ د عشق څاڅکي يو.
مور عشق را زرغونوو؛
ځمکه د عاشقانه قدمونو واټ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ که خپله اراده عاشقانه کړو، او یوځل ټولې هستۍ ته په عاشقانه سترګو وګورو؛
نو ټولې تیارې سم له واره مرې. تیارې حقیقت نلري.
تیارې هغه دېوالونه دي چې ذهن زموږ د روح پرخواوشا جوړکړي.
یوه بله ژوندۍ وینا:
«موږ په ژوندانه کې له ټولو هغو شرایطو سره مخ کېږو؛ چې ژوند یې لري. او له کوم ژوند سره چې مخ یو، هماغه ژوند دی چې موږ یې وړتیا ترلاسه کړې. همدا بشپړ عدالت، بشپړ حقیقت، او همدارنګه کامل عشق دی.»
***

د ناآشنا ځمکو مسافر

د وخت ژوندی ویناوال هارولد کلمپ:
«غم مه کوئ، هرڅوک په ټاکلې سطح کې قرار لري. ځېنې له تاسو پورته او ځینې ټیټ دي. او دا څه غوره والی لري؟ تاسو یوازې دا غواړئ چې د خدای لپاره پاکه مجرا او وسیله واوسی!»
راځئ یوځل د زړه په سترګو یو بل ووینو. راځئ یوځل د زړه په ژبه له یوبل سره وغږېږو.
موږ هر یو یوازې یو.
زموږ ټولو اصلي وطن لېرې دی.
موږ ټول د ناپیدا ځمکو په لاره ور روان مسافر یاستو.
زموږ اصلي ټاټوبی مینه ده.
موږ مینه ورکه کړې، ځکه په شیانو له یوبل سره خفګان کوو، جنګیږو، مړه کېږو؛ بیا به پیدا کېږو؛ ځکه چې جنګیږو.
موږ څومره چې د شیانو پرسر یوبل وهو، ټکوو هومره مو اصلي مینه ورکېږي، لېرې کېږي.
یوازې مینه ده چې موږ ته ښادي، آرامي او آمن راوړي.
***

دی هر وګړی یو ماشوم

«نو ته خدای لرې. له خدای سره یې؛ خو پردې شرمیږې؛ له خلکو له عادتونو شرمیږې.
داسې ښکاري چې زړه دې له خدای څخه ډک دی؛ خو لا ماشوم دی؛ نوی راویښ شوی او ته هغه نه پرېږدې چې راویښ شي، له ځانګو راپاڅي او تا ته ځان ښکاره کړي. له تا سره وغږېږي.
واوره! ښه یې زده کړه؛ له هغه پټ ماشوم څخه چې نه پلار لري، نه مور لري؛ خو ستا په زړه کې له دا دومره زمانې ویده دی، پخلا شه!
له ما یا هغه مه وېرېږه. له هغه د هېڅ شي شرم مه کوه. داسې یو ماشوم د امنې په زړه کې هم و؛
د مریم په زړه کې هم و. د هر انسان په زړه کې هم دی...هغه که راویښ شي؛
شیان، ځمکه، اسمان، ستوري، کائینات، لمرونه، سپوږمۍګانې، وختونه، فضا...هرڅه ورکیږي.
هرڅه به وي؛ خو له خدای سره!»
کلمه جاري ده. کلمه غږیږي.
موږ، شیان، څیزونه، مرغان، ځاروي، ستوري او د رود اوبه ټول دکلمې حاضر فصل جوړوي.
موږ که ددغو کلمو غوږ په ځان کې پرانیزو هستي ټوله مینه ناکه کېږي؛
نو موږ څه غواړو، چېرته روان یاستو؟
***

هستي د معنوي غمیو صندوکچه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ هغه څوک یو چې باید واوسو. نورکسان هم هغه څوک دي چې باید واوسي.
هستي د ستر عشق له برکته را جوړه شوې؛ دغه بنه یې موندلې.
موږ پرته د عشق له ظاهرېدلو بل څه نه وینو.
هستي د زمان او مکان په قلمرو کې د خالص عشق انعکاس دی؛
نو هېڅ شی اضافي، بې ځایه او ناروا نه دي.
یوازې زموږ ذهن دی چې ځان روا او نور ناروا فکر کوي.
موږ باید له ټولي دغې هستی سره چې کرکه مو ترې کړې، او بده مو ګڼلې؛
روغه وکړو؛ مینه وکړو.
سوله یوازې په عاشقانه زړونو جوړېږي.
زموږ ژوند، چاپیریال، هیواد، دنیا عاشقانه ارادې جوړ کړي؛
خو موږ په مینه شرمیږو، د عقل او فکر لویان یو؛
څو ماشومان نشو مینه نشو کولای!
***

هستي پرته له خدایه حس کوو!

موږ د الهي غږ او نور په دنیا کې اوسو.
هر وګړی، هر ژوندی موجود، هرڅیز؛ نومول شوی؛ په ډاګه شوی.
هر وګړی یو خالص غږ دی چې موږ یې نوم-کلمه یادوو.
هرڅیز یو غږ دی؛ منعکس غږ؛ ټول غږونه موږ ته غږیږي.
رڼا زموږ ده.
دغه دوه آبدي جریانونه ټوله هستي تغذیه کوي.
موږ چې څه خورو،
چې څه څښو،
چې څه موږ ته د ژوند ځواک را کوي؛ ټول د غږ او نور له سمندر را اورېدلې د عشق مېوې دي.
موږ غږیږو؛ خو غوږ اینښودل مو لا نه دي زده کړي.
موږ خپل غږونه اصیله او برتره ژبه ګڼو او د طبیعت په میلیونونو ژبو هېڅ نه پوهیږو.
موږ هستي د خپل لګښت هټۍ ګڼو؛ خو هستي د خدای ده. هېڅ شی پرته له خدایه نشته.
له هرڅه به ووځو؛ خو د خدای له قلمروه، د خدای له مینې، د خدای له هستۍ نه شو وتلای.
موږ هرڅه وینو، هرڅه اورو، هرڅه حس کوو؛ خو خدای...آ، سوځم؛ نه یې شم ویلای!
***

څه چې وینو ژوند دی

هغه ژوند چې په یوه لیږې او یوازې وچ زړي کې دی، په ما او تا کې هم دی.
خدای هماغومره د ما هم دی چې د زړي هم دی.
ستوری هماغومره هغه یوازېني ته ورنیږدې دي، چې د تبت د وچو ډاګونو وچ کاڼی نیږدې دی.
خدای شته او تر هرڅه نیږدې نیږدې؛
له نیږدې هم رانیږدې دی؛
له«ځان» چې ورتېر شو!
خدای دلته دی، هلته دی...نو زمان او مکان له کومه شول؟ ماده او انرژي له کومه شول؟
خدایه! حقیقت یوازې ته یې؛ زه دېوال یم او ټول دېوالونه مادي دي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ما څه وکړل؟ ذهن مې ډک، جيبونه مې ډک، ګېډه مې ډګه؛
خاطرې مې ډکې، کور کهول ډک، کلی او کوڅه هم ډک...
زه د دروغجن زمان او دروغجن مکان دروغو پرسولی او لوږ کړی يم.
زه نه يم؛ دا هرڅه زره زره د خدای دي. او خدای د ټولو دی.
زموږ هره ساه، هر اواز، هر حرکت او هر پرک د خدای دي.
خدايه! څه چې دي ستا دي؛ نو هغه څه دې وشي چې ستا اراده يې غواړي.
شکر، خدايه په دې دعا سره مې زړه ته ډېره خوښي راغله.
خدايه! غواړم زړه مې همداسې سپين او تازه او له رنګونو ډک پاتې شي!
د نور او کلام دوستانو!
ژوند وکړئ؛ ژوند کول او د ژوند همکار کېدل لويه دعا ده؛ وګورئ ژوند څومره سپين دی.
راځئ خپل قضاوتونه له ژوند څخه پاک کړو، راځئ خدای ته سپين ور روان شو.
اها، زموږ ټولو کاروان سپين دی.
برخليک څومره ښکلی شو؛ برخليک تک سپين شو.
غوږ ږدم، ژوندی استاذ په زړه کې غږېږي:
«يو له هغو څېزونو څخه چې د حق د استادانو په حضور کې يو وګړی ورته لاره مومي؛ هغه د ځان په دننه کې د الهی عشق موندل دي. دا د وجود هغه نه پېژندلې برخه ده چې د چا پام نه ورګرځي هلته دې عشق او مينه ومومي.»

***

د غږ سنګتراش

د الهی عشق لوړو ته رسېدل، د هر روح برخليك جوړوي.
موږ ددې لپاره ځمکني شو؛ چې ورک آسمانونه بيا ولټوو.
موږ يوازې شو، چې د عشق په غرونو او رڼاګانو د خدای او هستۍ خدمت وکړو.
موږ ارواوې يو.
ارواوې الهي سپرغۍ دي.
روح د غږ په پښو او د رڼا په سترګو ځان ويني، د ذهن او حواسو تيارې او ژورې پيژني اوخپل اصيل وجود پرانيزي.
او اوس د کلام موسم دی.
کلام د هستۍ اساسي جوهر دی.
ارواح د کلام په الماسو خپل آسماني ښار جوړوي.
او د غږ او کلام سنګتراش ته بيا شاعر وايي.
شاعر د کلام له غرونو نه د فرهاد د اوبو چېنه راباسي.
او دا ټول د عشق برکت دی؛ نو دادی جوړه شوه؛
کوم شاعر چې د خدای له زماني وم؛ وزېږېدم!
شاعرانه زوکړه د هر سنګتراش فرهاد د زړه ودانی ده، چې تاسو ته يې وروڼه پرانيزي.
دلته د مينې ساه چليږي، او مينه ده چې هستۍ ته ساه ورکوي؛
راځئ د خيال په وزرو د رڼا د برجونو او د غږ د رودونو په لور شعروال ور والوزو!

***

مينه‌ګر رودونه

غږ د کلام ټاټوبی دی او رڼا د غږ همزولی آبدي جريان!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او ژوندي د غږ او رڼا د ستر سمندر څپې او موجونه دي چې د هستۍ په زره زره کې لاره وهي.
شيان او څيزونه، نومونه او دريځونه ټول د غږ او رڼا مرجانونه ، لعلونه ، صدفونه او الماسونه دي چې ارواوو اغوستي.
موږ د غږ او رڼا پر اوږو خپل لوی سفر پيل کړی او بېرته د هسک لوړو ته خېژو.
غږ او رڼا د خدای دي.
غږ او رڼا د لوی متعال مينه‌ګر رودونه دي. او موږ د غږ او رڼا د رودونو او سيندونو لامبوزن؛
کور ورکي کبان!
هو، هستي«زه»«ته»«هغه» دومره شاعرانه شول!
د غږ او رڼا، له غږ او رڼا ډکو ستورمزليو!
غږ ستاسو لپاره دی. رڼا ستاسو لپاره ده. بل څه نشته؛
هرڅه د غږ او رڼا راز راز کالبوتونه، کورونه، مانۍ او غرونه دي چې ذهن يې د سياينس او مادې پر ژبه کاږه واږه راژباړي.
ټول غږ او رڼا لري او له ځانه ويشي او په خپل فکر، خيال او احساساتو کې روزي او د ځان پېژندنې او خدای پېژندنې په تجربو کې ځلوي.
موږ ته لمر او ستوري، موږ ته سيندونه او چېنې، موږ ته ګلان او بوراګان، موږ ته خدای او خپل زړه؛
ټول خپل دي.
نو د لمر او ستورو سترو ميلمنو؛ کوربنو!
غږ او رڼا ستاسو خپل جنس دی. غږ او رڼا د ټولو دي؛ خو د هېچا نوم نه دی پرې ليکل شوی.
موږ هر يو جلا،جلا، خو ورسره د غږ او رڼا د کورنۍ بې جنسيته وګړي يو.
موږ لومړنۍ سپرغۍ يو.
موږ لومړني غږونه يو.
موږ د ستر سمندر سپين سپين څاڅکي يو؛
ذهن او حواسو موږ ته نومونه، قومونه، نژادونه او سرحدونه جوړ کړل،
او موږ ځمکني شو.
اوس زموږ ذهن او حواسو غږ او رڼا په تورو او هندسي کلمو کې ايسار کړي
او همدا د کلمو او تورو هندسه زموږ ليک دی، زموږ ادب دی، زموږ شعر او شاعري ده.
***

زړونه د سمندر په لور رواني بېړۍ

راځئ خپل زړه سپين خوشي کړو، د خيال وزري واغوندو او د غږ او رڼا په کاروان کې،
هغه ستر سمندر، هغه ستر لمر او هغه نه ليدلي اقليم ته کډه شو.
سمندر د څاڅکو وطن دی.
موږ لوی وطن هېرکړی او د ديوالونو او برجونو په تنګو او تيارو، بې لمره او بې غږه سوړو ننوتي يو.
موږ سمندر خوشي کړی؛ خپلې تندې په ترخو او له اوره ډکو دوزخي اوبو سړوو.
موږ هلته يو؛ چې بايد واوسو.
ژوند سپېڅلی دی. شېبه سپېڅلې ده. چاپېريال او ماحول سپېڅلي دي. موږ بايد سپين ګامونه واخلو.
سپين ګامونه موږ د سمندر بچې زېږوي؛
موږ «سمندرزي» د سمندر ګامونه او قدمونه يو؛ خو چې راويښ شو.
راځئ زړونو ته ورشو، زړونه د سمندر په لور رواني بيړۍ دي.
دغه بيړۍ ذهن باندې مه ايل کوئ.
د زړه بيړۍ له ذهن او حواسو وتې ستورمزلې سپوږمکۍ ده.
زړه چې پرانيستل شي؛ بيا خدای شته؛ بيا حرکت نشته؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هرڅه رسېدلي دي. بیا ټول مزل شوی دی.
هو همدا مو غوښتل، سپینه زمانه همدا ده، سپین وطن همدا دی، سپین ګامونه همدا دي.
موږ همهاغه شو چې غوښتل مو! برکت دې وي.
***

پرته له خدایه څنګه ژوند کوو؟

زه څه یم؟
ژوند څه دی؟
زه ولې دلته یم؟
آیا ژوند یو ناڅاپي او پخپل سر قدم دی؟
آیا کله مو ځان داسې پوښتلی! آیا کله مو ددغو بنسټیزو پوښتنو د حل زیار ایستلی!
آیا که زه ددغو پوښتنو ځواب ونه مومم؛ ژوند راته په کولو ارزي؟!
د نور او کلام موج د حق له لوري استاذ شمس څخه څنګه پر مولانا ولګید!
د اګاهي دغه لمر د مولانا اصیل وجود(روح) وغوړاوه.
دغې معنوي تودوخې د یوه مسافرروح پر مخ د بېرته ستنېدلو لاره پرانیسته
او مولانا د هسک په لور ختلې زینې په ځان کې دننه را وینې کړې او اوچت ولاړ؛
وخوت او دا واتن یې په سرود او څرخنده نڅاه سره وواهه.
شمس:
«لومړی ځل مې چې رومي ولید د مطالعې لپاره د زیاتو کتابونو بار یې له ځان سره درلود، کتابونه مې ترې واخیستل، او د اوبو په ډنډ کې مې واچول او ورته مې وویل:
اوس باید د حق په طریقه ژوند وکړې!»
نو ځکه موږ غږ غږوو؛ په خوله یا په تار او بله هره تخنیکي یا سازي اله غږوو.
موږ د نور د معرفت لپاره څراغونه، ډیوې، شمعدانونه؛
د اوبو برېښنا، د تېلو او غازو رڼا د ساینس پر ژبه جوړوو او خپل کورونه او محلونه ور باندې سپینوو، رڼوو.
موږ د غږ او رڼا مینه له پېله له ځانه سره لرو.
***

د چوپتیا سپینه کلمه

نو دوستانو راځئ په دې نوې شپه کې د یو بل لپاره د مینې دریځې شو. راځئ یوبل ته مینه ورکړو.
مینه په کولو ترلاسه کېږي، همدایې الهي قانون دی.
راځئ دغه سپین قانون په خپل زړه کې ووینو.
راځئ یوبل سپین سپین ونوموو.
موږ په شپه کې یو. شپه چوپه ده. شپه نه غږېږي. شپه نه غږېدلې کلمه ده؛
شپه سپینه ده؛ خو چې له مادې پرته ولیدل شي.
چوپتیا د شپې ژبه ده. موږ خپله ژبه له سهاره تر ماښامه کاروو، او لا چې چوپ شو؛ فکر کوو!
آیا زموږ ډېرو خبرو د چوپتیا سپین وطن تر اشغال لاندې نه دی راوستی؟
آیا کله مو چوپتیا غوره کړې.
آیا موږ کله هم چوپ شوي او غوږ شوي یو؟ آیا څه چې وایو نه غږېدلې کلمې او وېناوې دي؛
که د نورو له خزانو د خپل فکر د جیبونو ډکول!
موږ ځېنې شیان په خوله غواړو، ځېنې شیان په خپل خیال او پټو احساساتو کې ساتو؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځېنې شيان بيا په فکر کې لرو او هره شېبه د خپلو غوښتنو فصل ريبو.
ښايي وو ايو ما دغه يا هغه شی نه دی غوښتي!
ناکامی او ناروغی، لوړې او تندې، يخنی او ګرمی، غمونه او دردونه هېڅوک نه غواړي؛
نو دا له کومه شول؟!
راځئ چوپتيا تجربه کړو،
راځئ چوپتيا ته غوږ شو، ګوندې د ژوند لوی لوی رازونه واورو.
***

خپل شتون راوباسم

د ژوند ساړه او تاوده تول له خپل اصيل کوره د جلا شوي روح د اړتيا له مخې دي.
هر وضعيت، هر قالب يوازې د روح د اړتياوو له مخې شتون لري؛
نو فرد هغه څوك كيږي چې ذهن او كړنې يې راوړي.
فرد خپل ليکل شوی کتاب دی.
دا چې په يوويشتمه پيړۍ کې مولانا رومي د نړيوال ستري او مادې خپلې نسل د پام وړګرځېدلی؛ موږ ته را ښيي چې انسان د مادي، فزيکي او جسمي لوږو، تندو او اړتياوو ترڅنګ معنوي اړتياوې هم لري.
او دلته دی چې شمس، مولانا، بايزيد، حافظ، رحمان او کبير د معنوي منډې لاره د کلام په ډيوو روښانوي.
انسان ورو، ورو او د فردي تجربو له لارې د خپل اصيل حرکت او معنوي سفر لاره مومي.
او دا ښيې چې وګړي، ځاروي، مرغان، نباتات او حتا مادي اجسام ټول د سترې الهي پروژې ګډونوال دي.
***

د غږ ميدان

موږ سره لېږې يو؛ خو دا واټن يوازې جسم ته معنا لري.
غږ زموږ رويبار دی. غږ زموږ راشه درشه ده.
غږ موږ سره نيږدې کوي. غږ زموږ ميلمستيا ده؛ او موږ هم کوربه هم کوربانه!
موږ غږ اخلو، غږ غږو او غږ رسوو.
د غږ ميدان زړه دی. پاخه او ښه، ښاد او مينه ناک غږونه يوازې له زړه را وځي.
ذهن د ګټې غلام دی.
ذهن انسان په مادي اړيکو کې ايسار ساتي.
يوازې زړه دی چې په غږ سره خندا، خوښي او مينه روزي.
موږ هم د زړه يوه پاچا ته واک ورکوو، څو غږ راباندې واوري؛ غږ ام واوروي او غږ کې مو بوځي.
هر فرد خپله، خپله شپه لري. شپې تياره جوړه کړې، څو موږ دروني دنياوو او کيهانونو ته ولاړشو.
زموږ دننه نړۍ هم ستوري لري، هم سپوږمۍ او هم روڼ لمر!
همدا زموږ د اساسي ځمکو او وطنونو ټاټوبی دی.
موږ هومره څه دننه لرو چې پوهه يې دننه راپکې وينه شوې.
موږ د خپلې اګاهۍ په وزرولو الوزو، او هومره الوزو چې اګاهي مو غوړېدلې ده.
زموږ هستي، زموږ دنيا هومره ارته او پراخه ده چې ليدای او پوهېدای وربادې شو؛
نو شپه له دې خبرې سره ولاړه ده چې دننه نظر وکړو! دننه ولاړ شو؛
خپل شخصي او فردی لمر شو؛ ويې وينو او ترلاسه يې کړو.
***

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل کلی

مور او تاسو یو او دا تلپاتې حقیقت چې عشق شته!
عشق د ژوند جوهر دی.
هستی د عشق معنا ده.
دا انساني پوهه ده چې عشق يې په شته هستی، څیزونو، فکرونو او تمدنونو معنا کړی.
دا د ذهن له دریڅې راوتی واقعیت دی. عشق ځای لري؛ خو چې ذهن يې معنا نه کړي.
عشق شته، خو چې وشي.
عشق په کولو پیدا کېږي؛ ترلاسه کول يې همدا دي.
او عشق دادی چې له ځان څخه وپوښتو:
«زه نورو ته څه کولای شم»
«خدایه!
زما غوښتني نه؛ ستا اراده دې ترسره شي!»
الهي عشق روح پنځولی. روح نوم نه لري. وطن يې هم نوم نه لري؛ پرته له روح چا هلته پښه نه ده ایښې.
د روح کور د ژوند په هېواد کې دی. د غږ او رڼا رودونه روان دي او د روح کور ته همداسې لار ورغځېدلې؛
د خیال سترګه مور هلته وړي.
د روح کلی د خیال په وزرو موندی شو؛
او د خیال بیړۍ بې له ځنډه مور ته ولاړه ده،
چې زړه له ځانه خوشې کړو؛ خیال را وبینېږي او بیا «زمان» یا«مکان» نشته؛
مور پرته له ځنډه په «خپل کلي» کې يو.
***

د غږ په عمر زاړه او پاخه

غږ اصیل دی. نور اصیل دی. غږ او نور د انرژۍ د نه پیژندلي سمندر لاره-پوهه له ځان سره لري.
زما او ستاسو دا نړۍ، ستوري، لمر، سیندونه، کبان او هستي ځکه ژوندي دي چې غږ او رڼا را اوري.
مور د غږ او رڼا عاشقانه انرژۍ په حرکت او څپه راوستي يو. او لاره هم پرته له ځنډه په«کور»ورسپره ده؛
ځنډ یوازې په ذهن کې دی.
روح نه ځنډېږي.
روح د خدای دی.
او خدای شته؛ زیات نه تشریح کېږي.
خدای نه تشریح دی، نه تفسیر؛ خدای دی.
غږ مینه او ښکلا ده. غږ ژوند او بقا ده.
مور د غږ په عمر زاړه او پاخه یو.
مور غږ جوړ کړي غږ مو لوړوي.
زمور ګامونه د غږ په اندازه ارت او لوړ کرل شوي.
مور د غږ څېره او ننداره او سورلۍ یو.
زمور جسم، زمور حواس، ذهن ټول د زمان او مکان په پولو کې ولاړ دي؛
خو غږ د زمان او مکان دېوال څېرې کوي.
غږ تر هرڅه وځي، الوزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غږ تر زمان مشر او تر مکان ارت دی؛ نو راځئ زړه غږ ته ورکړو.
راځئ هغه اصیل غږ پسې د خیال په سترګه ووځو.
راځئ دننه ولاړ شو، په زړونو کې دیره شو او واورو، چې غږ د چا نښه او نوم دی؟
***

زه خپل ځنځیري

د غږ او رڼا باران روان دی.
هستي شېبه په شېبه ژوند اخلي او پرانیستل کېږي.
زموږ د ذهن برجونه د هستۍ پولې او وروستۍ منارې جوړوي.
موږ د خپلې اګاهۍ په پولو کې له غورځو پرځو ډکه نړۍ جوړوو او همدا مو د شناخت ځلې جوړیږي.
موږ هغه څه لرو او منو چې د پوهې او اګاهۍ پولې مو ور رسیږي.
زموږ دنیا، زموږ د اګاهۍ قد او هندسه ده.
پرانیستي زړونه، پرانیستې دنیا لري.
څومره چې له خپل زړه او خیال څخه دېوالونه، ځنځیرونه، له ښامارانو ډک غرونه
او له اوره راغلي سیندونه لېرې کړو؛ هومره مو هستي غوړیږي؛
هومره مو دنیا پراخیږي.
نو خوب او سکون څه ښه دي. خوب او سکون هغه فرصتونه دي، چې موږ پکې غرونه،
اورونه، دېوالونه او زندانونه نه لرو.
بس همدلته پاتې کېږو او سپینیږو؛
خوب او تشه کې ډوبیږو.
***

زړه کې کرل شوې کرښې

« له فکره، حواسو، خاطرو سپین پیدا وم؛ ناڅاپه په جسمي حواسو کې راوبیښ شوم. زه چې هېڅ وخوځېدم، په شیانو ولګېدم. د شیانو د دنیا یو (شی) شوم. د زمانې یوه پاڼه شوم.
هی هی له ما هېڅ هېر شو. هېڅ له شیانو ډېر، ډېر، ډېر غټ دی. نه پوهیږم څه را شوي؛ زه باید ځان پرانیزم.
دا ټولې اېلتې د ځان پرانستلو هلې ځلې دي...
غواړم وسوځم. غواړم په هر شي، په هر چا، په هر اور کې وسوځم.
غواړم په اور کې دننه د ژړا چیغې شم؛ د اوښکو دارې شم. غواړم د خدای سپین اور د ما څېره، نوم، او شخصیت وخوري، لولپه کړي. ټول ځان مې خدای ته تش او سپین پاتې شي! هی هی چې موږ څومره ټنبلان او کم سواده یو. موږ یوازې مجسم، مجسد، لمسي حواس او پېژندنې لرو. موږ هېڅمهال نوي، تازه او سوچه شیان نه دي لیدلي. دا ټول عمر د نورو د فکرونو او عادتونو په میتیازو کې کښېناستلي، پاڅېدلي، غړېدلي او اوسېدلي یو»
راځه ذهن پرېږدم، خاطرې پرېږدم، زاړه یادونه او دردونه پرېږدم.
راځه زړه او ذهن تش کړم.
راځه تش او سپین پاتې شم.
راځه مینه وکړم؛ بې له دې چې څه وغواړم! هو مینه وکړم او هېڅ ونه غواړم.
خدایه!
زه خپل برخلیک زړه ته سپارم؛ زړه کې مې همدا کرښې له ابده کرل شوي.
زه د هغه لوی زړه کښت یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

د کلمې کور او کلی

دوستانو د صوت او کلمې قافله د هستی په زره زره کې ځغلي او ژوند ویشي.
ژوند ځکه پایښت مومي؛ چې کلام مینه ده او بې له ځنډه اوروي.
او مینه ځکه شته؛ چې خدای شته.
ژوند په کلمه غړیږي. کلمه خپله ژوند دی. موږ د غږ او کلام په قلمرو کې اوسو.
ادب، شعر، کیسه ، روایت دا هرڅه د کلام د فصل وچې میوې دي، چې په رسالو او کتابونوکې ډېره کیږي.
کلام شته، او موږ یوازې شته کلام غړولای شو.
زموږ زیات تلاش دادی چې کلام څرګند کړو.
موږ په جامو اموخته شوي یو. او د کلام په لیدلو او اورېدلو کې زموږ زیاته پاملرنه کالب او جامو ته ده
موږ د کلمې په کاروان کې لاره وهو، اوکلمه په زړه کې ده.
زړه د کلمې کور او کلی دی.
کلمه له زړه راوځي او هستي نوموي.
کلمه زموږ بیړۍ ده. موږ په کلمه کې د خپل ورک کلي په لور مسافر یوو.
***

د ذهن دوړې

ژوند شته. ژوند نه لړیږي. ژوند تل ځغلي؛
زیاتیږي!
څپې، تیارې او رڼاوې رنګ بدلوي، ځي او راځي؛
خو ژوند هماسې تازه، ځوان، مست او عاشق لاره وهي.
هستي د ژوند څپره ده.
بې زمانه ژوند، ناپایه ژوند، آبدي ژوند او اصیل ژوند هغه وخت تجربه کېږي،
چې له څپرو والوزو، له تیارو واوړو،
چې دېوالونه په خپل ذهن کې مړه کړو؛ دېوالونه ذهني دوړې دي!
چې سپین شو، حواس هېرکړو، ذهن او د ذهن تلوسې وېدې کړو
او د خیال وزرې واغوندو، ولاړشو د زړه سپینې دښتې ته.
او په سپین خیال کې ساه وباسو.
دادی شپه ولاړه، ورځ ولاړه، زمانه ولاړه، مکان ولاړه...
هرڅه ولاړل؛ یوازې یو پاتې شو، یوازې یو.
های، دا خو هېڅ شی نه و، دا خو پرته له خدایه هېڅ شی نه و.
***

پټه نڅاه

«هدف یو؛ خو لارې جدا جدا!»
هر فرد په خپله ځانګړې لار کې دی.
لارې یوه خوا درومي؛ ټول د ابدیت مسافر دي.
دا هره لاره سپینه ده، شخصي ده او حقیقي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر وګړی د غږ سپرغۍ راوړی او د غږ سپرغۍ به مو خپل اصیل کلي ته وړي.
او دا به هغه وخت کېږي، چې موږ د غږ او رڼا له رانه ورکو سرچېنو سره بېرته اشنا شو.
غږ او رڼا آسماني ورکړه ده؛ ځکه نو د ټولو لپاره ده، او د ټولو لپاره پریمانه ده؛
نو هرڅه شته، یوازې دا چې موږ خپل زړونه پرانیزو
او د خیال مرغه د ورک کور د باغونو په سفر خوشې کړو.
***
شعر د صوت د سمندر سپین کنډولی دی چې ویناوال یې د خیال په سفر کې ځښـي او مـوږ تـه خبرې ترې جوړوي.
شعر د غږ سپین توفان دی؛
شعر غږ ښکاره کوي؛
شعر غږ وایي؛
موږ په شعر کې د غږ را نه پټه نڅاه مومو، ګورو او په غږ سره پیدا کېږوو.
***

ټول باور و!

د طبیعت سراسري موسم موږ په یوه پاکه، وینځلې او تصفیه شوې هوا کې را چاپېرکړو.
فضا چې زموږ انسانانو د کړو وړو له امله د دودونو، ګردونو، بخارونو او میکروبونو پراخ کښت پوښلې وه؛
د واورې او باران ځاځکي، ځاځکي اوبه یې وینځي
او باد مرې پاڼې او وچ لرګي د طبیعت له ژوندي مخه را ټولوي.
او موږ سړو نیولي یو؛ په ځای او موقعیت په تنګ یو.
موږ ژوندي یو؛ خو ژوند نه کوو.
موږ له ژوند څخه دمخه او له ژوند څخه وروسته په فکر کې لرو.
سمندر ژوند کوي او ژوند را (پو) کوي.
د غږ او رڼا سمندر خپل نفس په موږ کې خوشې کوي او دا ټوله مینه ده.
موږ د ابدي مینې نه لیدلي سمندر ساه شړلو او ساه را کښلو په پېنو ودرولي یو؛
نو د زړه درې ددغه عشق باد او باران ته پرانیزم.
نه، درې او دېوالونه نشته، زما ذهن ګڼله چې زما او مینې ترمنځ دېوالونه ولاړ دي؛
دا باور مې چې پرېښود، درې او دېوالونه دروغ شول.
***

د مینې نښې

د غږ او رڼا مینه والو!
راځئ د زمان دا تش کور،
دا تش هېواد په مینه وغوړوو.
راځئ د مینې ویش د خپل زړه له سمندره پېل کړو.
راځئ ددغه نه تشیدونکي سمندر مرجانونه، صدفونه او بې رنګه الماس
د غږ او کلام په اوږو د یو بل پرخوا ورخوشې کړو؛
هو، موږ ټوله دنیا په مینه پاللی شو؛ هو، موږ زړونه لرو.
مینه د هغه چا په برخه ده چې خالصه مینه پر ټولو ولوروي.
داځکه چې ټول آبدي نښې دي، هستي له مینې جوړ باغ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځئ زړونه سره هنداري کړو.
راځئ د حواسو او ذهن پرځای د خبرو واګې زړه او خیال ته پرېږدو.
راځئ هستی او ژوند ته د مېنې په سترګه وګورو.
پرېږدئ چې هستي یوازې له مورږ څخه مینه واوري،
یوازې مینه د تاریخ خاطرو ته پاتې شي.
او د مادي دنیا له تللو وروسته زموږ کار او میراث د مینې نښې وي؛
خدایه!
ددې هرڅه په خاطرشکر!
***

مور غړول

د روح آزاد ګربت اوږدې زمانې د مادي عقل په کپس کې تېروي،
چې د اصیلې آزادۍ او معنوي لمر د سمندر موجونه او څپې یې ووهي او راوبښ شي.
او بیا دا مهال پوهیږي، چې دا ذهن جوړکړي د تېلو او غوړیو ډیوې او څراغونه څومره کانه او ړانده دي.
او له هغې شېبې د خپل معنوي ټاټوبي او وطن لاره نیسي.
مورې د (مور ورځ) راغله ځې او راځي او ته پخپلو یادونو سره زما د خیال او عاطفي ځمکې له سره شنې کوې!
خوږې او د ژوند بادونو او بارانونو(شنې) کړې، له ریښو ویستې ارواح! ته زما مور یې.
زه ستا د لمنې ګل یم.
زما د ژوند سپرلی، ځواني، مستي، غورځې، پرځې،
په تا کې ویدې وې او هره ورځ راوېښېدېږي.
مورې!
زه هره شېبه پخپل ژوند سره تا راوېښوم.
نه پوهیږم ولې زما پرځېږه ستا ښکلا څوک نه ویني!
مورې!
زه ولې په هنداره کې ځان وینم!
زما نوم، زما ژوند تا غړولې.
ته خدایي شپېلۍ یې!
زه ستا سندره یم.
مورې، ته هره شېبه ساه باسې؛
لکه زه چې ساه باسم.
زه غواړم په تاکې ویدې سندرې وغړوم؛ مورې زه تا غړوم.
اولمیر هم یوې مور دنیا ته راوړی و.
د احمدظاهر ټولې سندرې په مورکې ویدې وې.
ملنګ جان د مور وچ او کنګل وهلي او دمه شوي غړونه ژوند ته راوړل.
هر ویناوال«مور» غړوي.

نوي کايېنات

اه، شکر خدایا! شکر دنیا ټوله نوې او تازه ده.
زه نن هغه دنیا ګورم چې هېڅمهال نه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نوې دنیا، نوې نړۍ او نوی ژوند دی!
دا نن شوه چې زه کایېنات نوي موموم. کایېنات ټول نوي او تازه دي.
کایېنات ژوندي دي؛ له ژونده ډک دي. کایېنات خدای پیدا کړي. او د هغه زمانه تل تازه؛
تل نوې ده! کایېنات له دغه غږه ډک دي.
کایېنات له نویو کلمو او ویناو ډک دي.
کایېنات تازه د تخلیق له زړه راوتي؛ تازه وړم غږوي.
کایېنات تازه لیکل شوي. زره زره د کایېناتو له تازه ویناوو او کلمو ډکه ده.
حتا یوه شنه پاڼه، حتا یوه وړوکې چوغکه، حتا یو وړوکې کب د نوې شېبې غږ دی.
ټول خبرې کوي. ټول غږوال دي.
ټول پاکه او سپېڅلې ترانه غږوي؛ همدا یې دعا ده همدا یې شکر کول دي؛
زه له کایېناتو سره خپل زړه او خوله او پټ حواس شریکوم؛
هو، ژوند همدا دی!
***

مینه شته؛ ژوند شته

زه په ځمکه اوسم؛ په ځمکه کور او کلی لرم.
ځمکه د کایېناتو یوه څانګه ده؛ ځمکه د هستۍ یو ګل دی.
...زه په ویښه له ځمکې سره یم؛ خو چې شپه شوه، زه پریوتم،
حواس ویده شول، ذهن ارام شو؛ زه بیا چېرې را ویښېږم؟
زه په خوب کې د کومو ځمکو میلمه یم.
زما خوبونه د خدای په بې شمېره کایېناتوکې نوې تجربې دي.
خوب بې لګښته بیړۍ او وزرې دي چې ما د نا اشنا ځمکو لیدلو او تجربه کولو ته ور ولي.
خدایا! په دومره لویه او ناپایه هستۍ سره ماته اسانه را زده کوې چې یوازې مینه کوې.
که مینه نه وي ټول کایېنات مري.
چې خدای شته، مینه شته.
چې مینه شته؛ ژوند شته او روح به تل شتون ولري؛
کټ مټ لکه زه، ته، هر ګړی!
****

خدای شته

«غواړم وسوځم. غواړم په هر شي، په هر چا، په هر اور کې وسوځم.
غواړم په اور کې دننه د ژړا چیغې شم؛ د اوښکو دارې شم.
غواړم د خدای سپین اور د ما څېره، نوم، او شخصیت وخوري، لولپه کړي؛
ټول ځان مې خدای ته تش او سپین پاتې شي!
هی هی چې زه څومره ټنبل او کم سواده وم؛ ما یوازې مجسم، مجسد، لمسي حواس او پېژندنې لرلې؛
دا وچې کلمې هم همداسې راڅخه تویې شوې!
ما هومره زمانه نوي، تازه او سوچه شیان نه لیدل.
دا ټول عمرونه د نورو د فکرونو او عادتونو په میتیازو کې کښېناستلی، پاڅېدلی، غږېدلی او اوسېدلی وم.
څومره ځان تېر باسم. څومره نور په خپلو ژوولو او کمزورو خبرو تېل وهم.
دې نړیوال تمدن ته وګورئ، نړۍ زما د لاس نانځکه ده؛ خوکه وایم نړۍ د ژوند چرګه ده؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د لاس نانځکه ده.
که وايم نړۍ د مجسم، مجسد او لمس کېدونکي مرګ هنداره ده؛
بيا هم نړۍ د ذهن نانځکه ده.
وګړی يوازې د خپل ذهن له انعکاس سره لاس اوګريوان کېږي.
نړۍ له ذهن څخه راټوکېدلې زما د ذهن د هلوځلو مسافه ده»
چوب به شم؛ سپين به شم خدای شته، شته، شته!!!
* * *

د ۱۳۸۸ل.ل کال د سلواغې ۲۴مه
د غبر او رڼا ټولګه همدا شېبه د کلمو په ورا کې ووته
هرڅه خدای تعالی ته سپارم!
وفا سمندر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library